

**ORDEN
RETTFERD
FRED**

Mai/Juni 1980
Nr. 6 - 29. årgang
Løssalg kr. 3,-

DØDEN REDDET GUSTAV VIGELAND FRA BANNSTRÅLENE I 1945

Sint gutt

Oslo ble med ett så uendelig rikere da Vigelandsanlegget sto ferdig i 1957. Hundreder tusener av mennesker fra inn- og utlandet har siden kunnet glede seg over dette skaperverk.

Et annet monumentalt mesterverk, Eidsvollsmonumentet, utført av Vigelands venn, professor Wilhelm Rasmussen, fikk en helt annen skjebne.

Det ble lagret på en slags statlig søppeldyng, til spott og spe for politikerne, som på denne måten straffet et helt folk, for hva billedhuggeren angivelig hadde bedrevet under okkupasjonen.

Det ligger der fortsatt, mens utlandet undrer seg storlig over at vårt land har råd til å unnvære dette monument som er av høyeste kunstneriske verdi.

En gang i fremtiden blir det nok også utlandet som vil redde dette livsverk, gjennom frikjen-

nelsen av kunstneren Wilhelm Rasmussen. Slik det frifant *forfatteren* Knut Hamsun, *opera-sangerinnen* Kirsten Flagstad, *komponisten* David Monrad Johansen og mange andre av våre store kunstnernavn.

De var like, Gustav Vigeland og Rasmussen, der de fulgte hverandre i kunsten. Begge to ofret halve livet for oppgaver som de tok opp med lidenskap og styrke, med kjærlighet og tro.

De var også like i sin politiske tankegang, selv om ingen av dem var politikere. Når de åpent gikk inn for samarbeidet med Nasjonal Samling, så de landet åpne seg for en blomstring av norsk kunst og kulturliv.

Gustav Vigeland var nok mer tyskbegeistret enn Wilhelm Rasmussen. Sistnevnte tilhørte den såkalte Gulbrand Lunde-linjen i Nasjonal Samling, og var ikke elsket av høyere tyske myndig-

heter, mens Vigeland nok lot seg «fange inn» av tyskernes interesse for hans person og hans kunst.

Kort tid før hans død kom han således med et forslag om å åpne atelieret for besøk av tyske militære.

Et slikt forslag ville være utenkelig fra Wilhelm Rasmussen.

Der var de ulike.

Gustav Vigeland døde under okkupasjonen, — og det var døden som reddet ham fra de bannstråler som rammet hans kunstner venner i 1945. Det var hans død som gjorde at Vigelandsanlegget ble fullført, og Norges største severdighet.

Professor Wilhelm Rasmussen levde.

Derfor måtte han straffes. Derfor måtte hans kunst kastes på søppeldyngen.

Les side 13

NESTE NUMMER:

MICHAEL STAKSRUD —
NORGES SKØYTEKONGE
— EUROPAMESTEREN,
VERDENSMESTEREN —
BLE HAN MYRDET?
TOK HAN SITT LIV?

CLAUS — vår spaltist:
ER HAN OVERLØPER?
ER HAN JØSSING?
LESERNE SPØR!
CLAUS SVARER!

Hans W. Levy:
«VÅRE LIV BLE REDDET»
EN JØDEFAMILIE
BEKREFTER QUISLINGS
INNSATS FOR JØDENE
UNDER OKKUPASJONEN

VERDENS SIKRESTE
RETTSINNSTANS VAR
SJOKKERT OVER
RETTSSVIKET I NORGE
1945

For første gang:

VI OFFENTLIGGJØR
RETTSPROTOKOLLEN FRA
BRASILS HØYESTERETT
I SAKEN MOT «SOLBRIS»-
FLYKTNINGENE

Olaf Gulbrandsen:
«QUISLING —
EN DUNDRENDE
NORSK VIKING»

REPORTASJE
I NESTE NUMMER!

FRIDTJOF NANSEN:

«Quisling nød ubetinget tillit fra alle sider»

Gode venner

Kjære kaptein Quisling!

Deres brev har bedrøvet mig meget, og jeg må meget dypt beklage at De altså, trods alle forutsetninger, er blitt satt meget tilbake i Deres militære karriere paa grunn av Deres deltakelse i hjelpearbeidet. Jeg har forsøkt aa skrive en anbefaling som jeg vedlegger. Jeg vet ikke om De finner den brukbar, eller om De ønsker den skal skrives paa en annen maate. La mig det i saa fall bare vite. Jeg reiser i morgen til fjells og blir borte et par uker, men min adresse er Harpefoss station, Gudbrandsdalen.

Da jeg i sin tid søkte forsvarsministeren (Aavatsmark) om hans støtte for aa utvirke den nødvendige permission for Dem, forsikret han mig gjentagende at det var meget ønskelig at De deltok i arbeidet, og at det selvfølgelig ikke skulde ha noen skadelig inflydelse paa Deres militære stilling, osv. Naar det nu allikevel er tilfelle, er dette altså mot alle forutsetninger og mot løfter, og jeg vet ikke hvad der ved kan gjøres? Mener De at jeg kan utrette noe — ved aa henvende mig til regjeringen f. eks. — saa vil jeg være taknemlig om De vil la mig det vite . . .»

Ovenstående avskrift er hentet fra Universitetsbibliotekets håndskriftsamling. Arkivsignatur: Ms.fol. 1988 A5A.

Det er lyktes oss å få fatt i gjenpart av den anbefaling som Nansen nevner i sitt skriv. Den har avsenderdato som ovenstående brev, og lyder:

«Kaptein V. Quisling var under mitt hjelpearbeide for den russiske hungersnød min representant i Ukraine, og ledet arbeidet i denne del av Russland paa en fortreffelig maate, som vant stor anerkjennelse fra alle sider. Det var beundringsverdig hvad han oppnådde under de vanskelige forhold og med forholdsvis smaa midler. Med sin organisasjonsevne og takt fikk han alle interessert i arbeidet, og fikk paa en intelligent maate myndighetenes tillitsfulle støtte i virksomheten, og han nød en ubetinget tillit fra alle sider.

Da jeg i sin tid henvendte mig til regjeringen for aa faa tillatelse for kaptein Quisling til aa delta i vaart arbeide, blev det av forsvarsministeren uttrykkelig fremholdt at det efter hans oppfatning var meget ønskelig at en norsk officer skulde være med i denne virksomhet, da han bl.a. derved ogsaa kunde erhverve sig kunnskaper som vilde være nyttige for Norge, og det ble mig uttrykkelig lovet at kaptein Quisling skulde faa permission for aa delta i vaart hjelpearbeide, uten at dette skulde faa noen skadelig virkning paa hans militære stilling og karriere. Det samme

ble ogsaa gjentatt av forsvarsministeren, da jeg annen gang søkte om tillatelse for kaptein Quisling til aa hjelpe mig i arbeidet.

Efter sin hjemkomst fra Russland har kaptein Quisling vært syk en tid, og jeg erfarer at han nu er satt langt tilbake i sin militære karriere. Det synes meget beklagelig om han efter sit opofrende arbeide i Rusland skal ha vanskelig for aa komme frem som officer, hvilket strider imot de uttrykkelige forutsetninger for hans ansettelse i det russiske hjelpearbeides tjeneste, hvor han har utført et saa fremragende dyktig arbeide, som jeg ovenfor har omtalt, og desuten erhvervet sig verdifulle kunnskaper om russiske forhold, som vistnok kan komme til megen nytte.

Fridtjof Nansen»

Gulbrandsen fikk kulturprisen — Vi besøkte ham.

Norsk radio har nettopp avsluttet en programserie, med opplesning av Fridtjof Nansens brev til kjentfolk her og der. Som ventet ble de mest interessante brever sensurert bort i programmet, — nemlig brevene til Nansens gode venn og medarbeider, Vidkun Quisling.

«Folk og Land» vil i løpet av høsten og vinteren offentliggjøre noen av disse, og ogsaa bringe tegninger, laget av Nansen, som han sendte Quisling.

Som en forsmak gjengir vi her et av brevene, skrevet og sendt den 14. mars 1925.

MÜNCHAUSEN VAR MEDLEM AV HJEMMEFRONTEN

— Inntil for to år siden har eg jamt fått truslar frå gamle norske nazister i form av brev. Eg sit inne med for mange opplysningar om dei. Nokre har også truga meg med døden. Ein gong var dei innom husværet mitt her i Oslo og leitte etter nokre papir. Eg kom heim til eit einaste stort rot og tilkalla politiet. Dei fann fram til gjerningsmennene. Det var to nazister eg kjenner, og dei vedgjekk handlinga. Men straffa vart dei ikkje. Saka vart berre lagt vekk.

Det er den gamle motstands mann Einar Kalkvik som forteller dete til «Dag og Tid».

— Etterkrigstida har ikkje vore berre lett å bere for den no 60 år gamle heimefrontmann, skriver bladet.

Det forstår vi godt når vi hører Einar Kalkviks egen beretning om sin innsats mot tyskerne under okkupasjonen.

— Eg jobba på butikk den tida, men i fritida mi var eg såkalla politivakt og sanitetsvakt på Namdal sjukehus som kamuflasje for ikkje å verta sett til tysk teneste. Der hadde vi eit hemmeleg rom i fjerde etasje der vi gøymde folk som måte røme. Det var berre eit fåtal på sjukehuset som visste om det. Rømlingane køyrde i tyske bilar, på tysk pass og i tyske uniformar. Alt dette stal vi, og det skjedde så fort og effektivt at tyskarane ikkje vann å ettersøkje utstyret før våre folk var vel over grensa. Korleis dei greidde å stele alt

dette utstyret, vil Kalvik ikkje ut med.

Og Kalkvik forteller videre:

— Etterkvart vart oppdraga våre farlegare. Hausten 1940 gjekk eg nokre turar på Sverige med illegale papir. No byrja vi óg stele arrestordrer frå Gestapo i Namsos. Det gjorde vi ved å skjera hol i vindaugsruta til Gestapokontoret, sleppa inn ein bedøvande gass, og når politiet og vaktene vel hadde sovna inn, gjekk vi inn og plukka med oss arrestordrene. Utruleg nok merka ikkje alltid Gestapo kva som hadde skjedd. Listane vart ofte ikkje sakna før etter ei tid. Vi hadde spesialstoff til å skjere vindaug med, som gjorde at det ikkje kom ein lyd når vi skar.

Etter krigen har eg fått høyre at 1470 nordmenn vart redda på denne måten berre i Namsosområdet. Det var siste krigsåret vi stal mest arrestordrer. Då stal eg óg ut min eigen dødsdom. Eg skulle skytast.

— Du var med på sprenginga av Jørstad Bru i Snåsa? spør bladet.

— Ja, eg og ein til frå heimefronten fekk melding om å køyre ein bil frå Namsos til ein namngitt stad ved Snåsa. Seinare fekk eg vita at bilen var full av sprengstoff som skulle brukast til å sprengje Jørstad bru. Det var tyske troppar frå Finland som skulle over brua for å dra til Austfronten via norskekysten og Tyskland.

Den som køyrde jernbanen den gongen, var norsk jernbanepersonell som friviljug gjekk i døden for å øydeleggje dei tyske troppane. Sjølv sprenginga av brua vart utført av spesialtroppar frå Canada saman med norske gutar.

Intervjuet med Einar Kalkvik i «Dag og Tid» vakte latter blant leserne. Riktignok har fantasifulle karer tidlegare vart fram på med wild-west-historier fra okkupasjonstiden, men Einar Kalkviks beretning var likevel for drøy.

En heimefrontmann fra Leksvik, Joan Moan, fikk derfor spalteplass i bladet for et voldsomt angrep på Einar Kalkvik og hans uttalelser.

Johan Moan skriver:

«Da eg i siste nummer av Dag og Tid hadde lesi intervjuet med heimefrontmannen Einar Kalkvik, tok eg til å fundere på om vi her hadde med ein ny Münchausen eller Martin Kvennavika å gjera. Eller ein som kanskje hadde funni moro i å drive ap med intervjuaren, Edel Hildre.

Historia om at Kalkvik og kameratane skar hol på vindaugo til Gestapohuset i Namsos, og sende svævegass inn på romma. Så gestapistane der inne somna slik at dei kunne gå inn for å forsyna seg med livsviktige papirer, får den tru som vil tru det. Eg undrast på om desse Kalkvikkarane sjølv var immune mot denne gassen, eller om dei hadde gassmasker på når dei gjekk inn på ransaking.

Os småtteri var det heller ikkje dei gjorde når det gjaldt å få flyktningar austetter til Sverige. Storlosen for Trøndelag, Lorents Dalquist, berga kring 150 personar over grensa. Vi som berre var smålosar greidde berre brøkdeler av det Dalquist greidde. Men Kalkvik-karane har berga nærpå halvtanna tusen, står det.

Og så historia om tjueriene av tyske uniformer og tyske pass, og transporten av flyktningar i tyske uniformar i tyske militærbilar. For å få tak i uniformar og pass, måtte ein inn på romma til soldatane ved nattetid. Og for å komma inn i forlegninga laut ein passera vakta. Og korleis ville det gå då med denne, når tjuvar hadde vori i lægret, så tyske soldatar om morgonen måtte stilla opp i skjorta og underbuksa, — og berrhovda?

Det skulle og vori interessant å få veta koss ein sivilkledd nordmann bar seg åt, når han kom til den tyske transportsentralen for å rekvirera bil til slike ferder, som Kalkvik nemner. Kva ville sjåføren tenkja, når han skulle austetter mot grensa med «tyske» soldatar utan våpen, men ellers med utstyr for å ferdest i fjellet. «Soldatar» som kanskje ikkje kunne eit einaste ord tysk?

Den som trur på slike historier, får også lov å gjera det.

Eg vil til slutt gjera meg så fri å la lesarane få sanninga om Jørstadbrua, som og er nemnd i intervjuet med Einar Kalkvik:

Vinteren 1944-45 låg der ein norsk sabotørgjeng i hytta til den svenske Noregsvennen, Skipsreiar Dalmann frå Gøteborg, ved Burvatnet eller Bur-sjøen straks austfor grensa mot Snåsa. Desse sabotørane hadde då som oppgave å gjera mest mogleg sabotasje på Nordlandsbanen, som no vart brukt døgnet rundt — til evakuering av restane av den tyske lapplandsarmeen, som no var driven frå Kola-halvøya og til Troms etter 5. oktober 1944.

Ei veke ut i januar 1945 tok 6 sabotørar i veg mot vest med Jørstadbrua som mål. Desse seks var: Oddvar Østgård, sjef for gruppa, opplært i sabotasje i England og med fenriks' grad. Vidare to leksværingar, Ludvik Kruksve og Jon, bror min. Så ein Harald Larsen frå Steinkjer og ein Robert Andersen frå Halden, som for resten nyleg troppa av. Endeleg var det ein Havik. Men han gjekk trøyt og måtte snu da dei var komne halvveges.

Då dei fem karane midt på natta kom fram til brua, hadde dei drassa med seg tilsaman 40 kilo av det sprengstoffet som da vart kalla palstikk, og som hōvde godt til slik sprengning. *Dynamittbilen som Kalkvik og ein kamerat hadde køyrd til Snåsa, såg dei ingenting til. Visste ikkje eingong om at personen Kalkvik fanst.*

Av dei fem sabotørane var fire trøndarar og ein østfolding. Ingen kanadier, nei.

VERDENS STØRSTE SUPPERÅD?

Verdens parlamentarikere har nylig hatt sin stor-kongress i Oslo, — en kongress som kostet den nette sum av kr. 6 000 000.

Disse sammenkomstene er kjent for å gi svært lite konkret utbytte og karakteriseres ofte som en ferie for toppolitikere. Det undrer oss ikke at nettopp Norge ble møttested for supperådet denne gang; — vi er vel nærmest supperådenes hjemland?

VIDUNDERBARNET

Vidunderbarnet Bjørn Bjørnsen slår til igjen. Sist han gjorde seg bemerket var med boken «Det utrolige døgnet». Nå har han vært i London og gravd i arkiver og kunne påskeften servere den sensasjonelle nyhet i Dagbladet at

Churchill hadde hatt til hensikt å lure tyskerne til å angripe Norge. Velkommen etter Bjørn Bjørnsen! Dette kunne Lord Hankey fortelle i sin bok «Handlet vi rett» som kom ut på Dreyers forlag for snart tredve år siden.

TELEFONAVIS

Telefonavis er noe vi i lengre tid har forsøkt å få i gang. Bortsett fra NTBs nyhetstjeneste kan man ikke få nyheter gjennom telefonen her i Norge. I Danmark finnes det en rekke telefonaviser. Vi kan anbefale «Danske Tidenes» telefonavis. Slå ganske enkelt 095 45 7 33 53 88 og De får høre siste nytt.

HALEN MELLOM BENA?

Denne historien har vi fått tilsendt fra en av våre lesere:

«Like etter krigen reiste Kong Haakon omkring på besøk i landets kommuner. Han kom også til Øst-Finnmark. I en av kommunene ble det invitert til stor middag. Det ble holdt flere fine taler, ordføreren avsluttet slik: «Døm sei at våres Kong Haakon den Syvende Rex reiste til England under krigen med rompa mellom beinan. Men se, gutta (pekende) — har han hale?»

9. APRIL —

Førtiårsdagen for invasjonen 9. april 1940 er som ventet blitt behørig markert. Selv førti år etter får vi høre at det var NS som bragte tyskerne til landet. Folk som husker bedre vil vite at NS hele tiden forlangte en sterk markering av vår nøytralitet. Det er Det Norske Arbeiderparti — som

hadde regjeringsmakten siden 1936 — og ikke NS som hadde hovedskylden for 9. april. Men det er jo alltid kjekt med syndebugger. Når løgnen gjentas ofte nok blir den jo til sannhet.

OL-BOIKOTT

Et av de hyppigste argumentene brukt av tilhengere av norsk OL-deltagelse i Moskva, er hensynet til de idrettsaktive som har trent i fire år for å hevde seg i OL. Selvsagt er det bittert å se målet forsvinne, men i en sak som dette må ikke de snevre egeninteresser hevdes. På lengre sikt vil sytingen fra de aktive idrettsfolk skade idretten.

I en sak som dette må grunnleggende frihetsidealene veies mot bortkastet trening. — Men så er det jo engang slik at noen har

det i hodet, mens andre har det i beina.

SOLIDARITET

Vi har lenge visst at det er så som så med solidariteten i LO. Det er derfor ikke uventet at den sprekker i forbindelse med den lavtlønnsprofil vårens tariffoppgjør har fått. Jern- og Metall gir nødig slipp på lønnsgradning og gir vel egentlig i høy grad blaffen i andre grupper.

La oss vise solidaritet med oss sjæl!

RONALD REAGAN

Den tidligere skuespiller og California-guvernør blir høyst sannsynlig republikansk presidentkandidat. Han lover å gjøre USA «stort» igjen, og vil — om han blir valgt — styrke USAs stilling som «verdenspoliti».

348 av våre abonnenter skylder oss bladpenger. Er du en av dem?

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Utgiver: Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Ansvarlig redaktør: Kåre Haugerud

Skittkasternes marked

I kjølvannet på den pent sagt fantasifulle boken «Sjakalenes marked» (opprinnelig en artikkelserie i «Vi Menn») har NTB sendt ut til pressen en lang artikkel hvis hensikt det er å belyse Quislings og andre NS-lederes gjennomførte tyvaktighet.

Selvfølgelig var ikke vi mer forskånet for brodne kar enn andre grupper, men det må da være måte på.

I et par tidligere artikler har vi vist hvordan man bevisst forvrenger f.eks. Quislings forhold til Norske Selskabs samlinger, og vi anbefaler at man finner artiklene frem og leser dem på ny. De viser nemlig klart og tydelig hvordan våre forfølgere kan vri og vrenge på tingene slik at selv en utvilsomt fortjenstfull handling blir stemplet som forbrytersk. Hva vi opplever i dag, er et florissant marked for skittkastere — og de vet hva de gjør.

Et kjernepunkt i det hele vil vi gjerne peke på: Hvor nødig man enn vil innrømme det, så var Quisling-regjeringen i okkupasjonsårene den faktiske norske myndighet og hadde som sin fremste oppgave å representere Norges interesser overfor de tyske okkuperter. Når man da utstyrte kontorer og representasjonslokaler med høyverdige kunstverker, var det selvfølgelig uttrykk for at man ville øke de nasjonale myndigheters prestisje, ikke for at Quisling eller ministrene personlig ønsket å tilvende seg disse verker. Det er omtrent like absurd som å hevde at kongen har tyvs hensikt om det f.eks. skulle bli hengt opp noen av Nasjonalgalleriets bilder på Slottet.

For å minske faren for bombeskader, fant man det f.eks. under okkupasjonen rimelig å spre noen av disse bilder rundt i departementene og andre statlige lokaler — det var jo usannsynlig at de alle skulle bli ødelagt på en gang. Quislings «Gimle» var også i første rekke et slikt statlig lokale, bestemt til bruk ved offentlig representasjon. At det i slike lokaler fantes kunstverker som man av forskjellige grunner hadde ansvaret for, er like naturlige som f.eks. å utsmykke dagens representasjonslokaler på Akershus. Å forbinde dette med noen personlig «tyvaktighet» fra Quislings side, er følgende fullstendig absurd.

At man også forsøker å antyde at Maria Quislings russiske kunstsaker — lovlig utført av det bolsjevikiske Russland og like lovlig innført til Norge — skulle være uredelig tilegnet, viser med all tydelighet de grusomste motiver for denne «aksjonen».

Alt tilgis om man bare kommer ut på topp

Vemmelig er det riktige ord for all den lovprisning og virak som er blitt Tito til del i forbindelse med hans død. Hvor mange landsmenn han har torturert og drept og hvor mange han har kastet i politisk fengsel, har ikke vi noe tall for, men ikke en sjel tviler på at tallene er store. Han var ikke kommunist for ingenting.

Men Titos hell var at han kom ut på topp og slapp å bli stillet til ansvar for noe som helst. Seierherrer tilgir man det utroligste.

Derimot: **V a e v i c t i s!** Ve de overvunne! For dem skal all ære være fortapt, ikke bare til døden, men til evig tid.

Plassér dine forsikringer gjennom

Bergs Assurance

autorisert konsulentfirma

Stortingsgt. 18, Oslo 1. Telefon 41 37 30 linje 56.

TRYGGHET

OG

SIKKERHET

DEN RÅ FRED

«Forsonlighet, — javisst, men ikke glem —
— før De med sirupsøte ord bedærer —
å gjengi oss de mange livets vårer
som dere stjal, tryll tapte dager frem!

Og rettsoppgjørets ofre, hva med dem?
Kan friskt blod gydes i de dreptes årer?
Og hvad med hustruer og mødres tårer,
de knuste lykkes, ødelagte hjem?

Nei, først når eders dommere blir fromme,
og i botferdighetens kledebon,
martret av anger, trygler Gud om nåde,

først da, min gode frue, kan De komme
og rekke oss — beskjedne — Deres hånd.
Kanskje vi tar den, — vi får tenke på det.

Kristen Gundelach

Salgssuksess for Melsoms bok

Forhåndssalget av Odd Melsoms siste bok «Fra kirke- og kulturkampen under okkupasjonen» har gått over all forventning. Allerede i de første dager etter at boken var annonsert, strømmet bestillingene inn. Førsteopplaget på 250 nummererte eksemplarer er forlenget bortbestilt.

Svært mange har også benyttet anledningen til å bestille redaktør Melsoms to andre bøker — «På nasjonal Uriaspost» og «Nasjonal Samling og fagorganisasjonen», og det vil antagelig bli vanskelig å få ekspedert alle bestillinger før ferien.

Det er svært gledelig at mange lesere har bestilt flere eksemplarer for å gi bort til venner og kjente. INO's formål er jo som kjent å spre informasjon om okkupasjonstiden, og dette kan nettopp gjøres gjennom spredning av våre bøker. Det nærmer seg sol og sommer — og tiden er kanskje ikke inne til å tenke på julegaver — men hvorfor ikke bestille noen ekstra eksemplarer til favørpris for å bruke dem som gaver senere. INO sender gjerne boken direkte til gavemottageren.

GI DETTE NUMMER VIDERE

til en annen når du har lest det! Det er en god måte å fremme vår sak på, og den kan også skaffe oss nye abonnenter.

Grotid også for INO

Styret i Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie (INO) tok en klok beslutning, da det la årets generalforsamling til et av landets store og moderne utleielokaler. Instituttets egne møterum kan ikke lenger rumme de mange medlemmer som kommer til årsmøtene, noe oppslutningen også denne gang viste.

Fremmøtet var rekordartet, med representanter fra de fleste fylker.

Forut hadde budsticket gått om hvem kveldens foredragsholder var, noe som nok var en av grunnene til at ung og gammel reiste lange veier til møtet.

De ble da heller ikke skuffet. Gjennom en time fikk medlemmene et interessant innblikk i Nasjonal Samlings forhold til okkupasjonsmakten, sett fra høyeste partihold.

Vi fikk her ennå en gang bekræftet at Nasjonal Samling i sannhet var støtputen mellom okkupasjonsmakten og folket. Og det var en god støtpute for partene, om dessverre ikke alltid for støtputen selv. Drepende tiltak fra okkupasjonsmakten ble med vellyst debiteret bevegelsen,

mens på den annen side Nasjonal Samlings gode tiltak ble debiteret okkupasjonsmakten. Slik opplevet vi at forholdet ble stilt på hodet.

Foredragsholderen ble møtt med minuttlangt trampeklapp da han ble presentert for møtedeltakerne, og bifallet var ikke mindre da han senere ble takket for sitt come back i kretsen.

I det hele tatt er det hyggelig å merke seg at stadig flere aktive krefter fra «gamle dager» har tatt «hansken opp» igjen, og sluttet seg til INO's opplysende arbeide for sannhet og rett.

Generalforsamlingen ble en suksess også arrangementsmessig. Det viste ønsket fra de utenbys fremmøtte, som gjerne ville bli invitert til kulturkvelder i INO's regi. En tanke som nå blir drøftet av styret.

I tilfelle måtte formannen, Kåre Haugerud, bli et trekkplaster. Han ble på møtet overrakt en seljeflytte, forarbeidet av en landskjent tonekunstner.

Gaven var et uttrykk for medlemmenes takk for slit og svette i INO's tjeneste.

NÜRNBERGPROSESSEN — EN RETTSFORNEKTELSE UTEN SIDESTYKKE

Den engelske historiker David Irving, har nylig utgitt en særdeles interessant og avslørende bok om Nürnberg-prosessen, som med rette har vakt betydelig oppsikt både i England og USA. Bokens engelske tittel er «The Last Campaign», og en tysk utgave har tittelen «Der Nürnberger-Prozess».

Irving har, som den første historiker, fått anledning til å gjennomgå de private etterlatte papirer etter den avdøde amerikanske hovedanklager i Nürnberg-prosessen Robert H. Jackson. — En provinnsakfører som hjalp Roosevelt med presidentvalgkampen, og som ble en nær venn av ham. Derved kom han inn i kretsen rundt tyskfiende nr. 1 i USA, Henry Morgenthau. David Irving dokumenterer til fullkommenhet hvordan hele den ledende krets rundt Roosevelt var fylt av et avsindig hat mot Tyskland og tyskere, og faktisk talt ønsket å tilintetgjøre nærmest hele det tyske folk og dets ledere.

5 millioner tyskere skulle bli russiske slaver på livstid.

Irving legger frem bevis for at Roosevelt og Churchill under Jaltakonferansen godkjente Stalins ønske om å få utlevert 5 — fem — millioner tyskere, kvinner og menn, til slavearbeide på ubestemt tid. De var fullt oppmerksomme på at slaveene aldri ville komme tilbake i levende live, og at de ville gå en grusom skjebne i møte. De allierte lederes hat var imidlertid så intenst at de ofret alle menneskelige prinsipper for å få tilfredsstillet sitt hat og sin hevntrang. Jackson selv var rystet over denne planen. Men han kunne ikke gjøre noe for å stanse den. Han ble nemlig, samtidig som han mottok utnevnelsen fra president Truman som hovedanklager, uoffisielt meddelt at millioner av tyskere skulle sendes til Sovjet som tvangsarbeidere, angivelig

som straff for medlemskap i forskjellige organisasjoner.

Jackson ble klar over at det var Morgenthau og hans nærmeste stab som hadde planlagt at millioner av tyskere skulle sendes til hardt tvangsarbeide i Sovjet-Russland. Og dette vel å merke uten at de på forhånd var stillet for noen domstol for å påvise eventuell skyld. Den amerikanske krigsminister Henry Stimson var, i likhet med Jackson, helt imot denne uhyrlige plan. Men Roosevelt hadde i Jalta gitt planen sin tilslutning, og da også visse andre ledende kretser gikk inn for den for å få hevn, var det ingen mulighet for Jackson eller Stimson til å få hindret at planen ble realisert.

Hele det tyske folk skulle steriliseres.

Da franskmennene hørte at russerne skulle få 5 millioner tyskere som slaver, forlangte også de å få tyske slaver. De ønsket å få 2 millioner til veianlegg. Da Jackson i konferanse 12. mai 1945 overfor Morgenthau representerte Isidor Lubin, fremholdt at Roosevelt umulig kunne ha ment det slik, erklærte Lubin at Roosevelt sogar hadde overveiet meget alvorlig å la hele det tyske folk tvangssterilisere. Roosevelt hadde sogar *moret* seg med å lage en skisse av en maskin ved hjelp av hvilken man kunne sterilisere tyskere på løpende bånd. (Det er menn av denne moralske gehalt som f.eks. bladet «Farmand» stadig kommer tilbake til og omtaler som dem som reddet Europas kultur i to verdenskriger. Morgenthau medarbeider Josiah E. Dubois, kastet også, under diskusjonen 12. mai, inn det moment at en Gallup hadde vist at et flertall av amerikanerne hadde godkjent at slavearbeide var en passende straff for alle tyskere. Men han nevnte nok ikke samtidig den kjensgjerning at de tyskfiendtlige

Av BRAGE

kretser som hadde herredømme over amerikansk presse og radio, og dermed over folkeopinionen, var hovedansvarlige for gallupnes resultat.

50.000 tyske offiserer og videnskapsmenn skulle drepes.

Roosevelt og Churchill hadde forøvrig på Jalta godkjent Stalins plan om at man straks etter seieren, uten noen form for dom, skulle drepe 50.000 ledende tyske offiserer og videnskapsmenn. Derved skulle man for alltid kunne håpe på å få ødelagt tysk industriell og militær makt, og bli kvitt en farlig konkurrent på verdensmarkedet. Det er likefrem uhyggelig å tenke på hvor blodtørstige enkelte mennesker var etter krigen. En meget kjent norsk politiker hvis navn jeg skal la være å nevne fordi han senere kom til «bedre resultater», uttalte til den svenske statsråd Quensen primo mai 1945 at han hadde anbefalt at man i forbindelse med Norges frigjøring burde drepe 5 000 — fem tusen — tyskvennlige nordmenn på en eneste natt. (Farmand 16.2.-74)

Engelskmennene ville også være med på å drepe flest mulig tyskere etter krigen, slik de også hadde gjort under krigen ved hjelp av sine bombefly. F.eks. da de sammen med amerikanerne den 14. februar 1945 i løpet av 24 timer drepte på den mest barbariske måte nærmere 250 000 mennesker, og ikke slik som enkelte idag prøver å bagatellisere det hele til 35 000. Og de samme herrer som stod bak disse uhyggelige massemyrderier som bombingene av de åpne tyske byer representerte, en bombing som de selv hadde startet lenge før tyskerne bombet London, disse herrer følte seg kallet til å sette seg til doms over de tyske ledere. Man diskuterte først om man skulle lage en

skinnprosess eller ikke. Resultatet var at den engelske regjering anbefalte at «en henrettelse uten prosess var å foretrekke».

Også USA's kongress hadde gått inn for en summarisk avstraffelse uten prosess. Det var tydelig at man ønsket å se mest mulig blod — tysk blod, opphisset som alle var av den uhyggelige antityske propaganda, mesterlig iscenesatt av kretser i USA som hatet Tyskland og alt tysk som pesten. Til og med den kjente senator Fullbright gikk helt fra konseptene. Han uttalte at hvis man skulle føre prosess mot tyskerne, ville dette gi dem mulighet til å gi sin versjon av saken, og det kunne komme til å trekke sakene i langdrag. Det eneste riktige var derfor, mente Fullbright, å drepe alle tilfangede uten prosess. — Dette forteller Jackson i sine etterlatte papirer. Og disse menn, som selv var uten virkelig kultur og menneskelighet skulle altså sette seg til doms over det tyske folk, og på dette bloddryppende grunnlag bygge opp en angivelig ny og bedre verden. Kanskje er denne blodige start etter krigen en av grunnene til at verden er blitt slik den er blitt i dag, med vold og terror på alle kanter.

Jackson i konflikt med seg selv.

For Jackson, som hadde klart å overtale president Truman og de allierte makter til å gå med på at det ble opprettet et alliert tribunal for å dømme de øverste tyske ledere, for derved å gi det hele et skinn av lov og rett, var det et stort problem, da han etterhvert ble klar over at de allierte, hver på sin måte, hadde gjort seg skyldige i forbrytelser av minst like store dimensjoner som tyskerne. Samtidig med forberedelsene til Nürnberg-prosessen, hadde Jackson erfart at russerne i Polen hadde bygget 17 nye konsentrasjonsleirer, og fylt dem til randen med polakker som var motstandere av den rus-

siske okkupasjon av deres land.

Den russiske general I. T. Nikitschenko bidro også til å frata Jackson enhver illusjon om at han skulle få i stand en prosess som kunne gi i alle fall et skinn av en rettferdig domstol. Generalen sa like ut at dommen for disse hovedkrigsforbrytere i virkeligheten var avsagt allerede i Jalta. Han sa at det var ren innbildning å tro at dommerne her skulle spille en upartisk rolle. De skulle avsi sine dommer uten for mange formaliteter. Den samme general hadde for øvrig vært med på å formulere lovene som prosessen skulle baseres på. Og for å gjøre rettsløsheten fullkommen, var han også en av dommerne. Og denne fullstendige kriminelle fremgangsmåte ble støttet av i alt 19 land, deriblant Norge.

Etterhvert dukket det opp i USA ledende jurister og militære, som hadde de største betenkeligheter med hele prosessen. De anklagede tyskere ble forbudt å trekke frem at de allierte selv hadde begått en rekke av de samme forbrytelser som tyskerne ble anklaget for. Det ble spesielt forbudt for forsvarer i Nürnberg å trekke frem hvordan den britiske «Håndbok for illegal krigsførsel» ga følgende ordre om hvordan man skulle ta seg av tyske fanger: Benytt gengstermetoder. Drep motstanderen. Spark ham så kraftig du kan, og når han har de frykteligste smerter, kast ham på jorden og knus hans hode. (Gjengitt noe forkortet). I den selvsamme bok, som Irving omtaler, var det gjengitt bilder fra 1. verdenskrig, som viste hvordan britene hengte tyske fanger på løpende bånd i en dødslynge som var så djevelsk utpekulet laget av fangene, som skulle henges langsomt, selv ved den minste bevegelse strangulerte seg selv inntil en langsom og pinefull død. En av Englands speidersjefer, oberst Wil-

(Forts. side 6)

Forslag om ny styreform for INO ble vedtatt på Generalforsamlingen

Under INO's generalforsamling var den såkalte Stray-sak et av hovedpunktene på dagsorden. Det oppnevnte utvalg la her frem sin utredning, i forbindelse med forslaget om å vende tilbake til den styreform Institutt for Samtidshistorie i sin tid hadde.

Utvalget var av den oppfatning at forslaget best kunne imøtekommes ved

- å gjeninnføre formålsparagrafen fra Institutt for Samtidshistorie,
- å reetablere rådet som et arbeidsdyktig råd med bestemte rådsfunksjoner.

Utvalget foreslår at vedtektenes § 2 gis følgende utforming:

«Instituttets formål er almen-nyttig, objektiv forskning og publisering vedrørende norsk historie omkring verdenskrigen 1939—1945 og tidsrummet før og etter denne. Instituttet skal søke å få utgitt bøker og skrifter og kan støtte tiltak som vil fremme instituttets historiskvitenskapelige formål.»

Forslaget er praktisk talt likelydende med §2 i Institutt for Samtidshistoriens statutter.

Når Institutt for Samtidshistorie understreker at formålet var almennyttig, objektiv forskning

og publisering, var grunnen åpenbar den at all vår virksomhet må ta sikte på å yte et bidrag til den objektive, hele og fulle sannhet. «En ting er,» sier utvalget, «at vi alle har våre egne erfaringer og forutsetninger og at vårt valg av forskningstema og publiseringstema påvirkes av dette. Noe annet er at det aldri må kunne reises den minste skygge av tvil om selve formålet: Å bidra til den objektive sannhet om okkupasjonshistorien. Dette må som prinsipp gjelde også om vi skulle støte på ting som er mindre behagelig for oss. Institutt for Norsk Okkupa-

sjonshistorie nåværende formålsparagraf er uklar på dette punkt og kan lett lede til misforståelser.»

Utvalget fant det også riktig og hensiktsmessig at det i § 1 uttrykkelig sies at «Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie (INO) er en sammenslutning av Institutt for Samtidshistorie (IFS) og Forbundet for Sosial Oppreisning.»

Når det gjelder reetablering av rådet, mener utvalget at dette tidligere hadde hatt en betydningsfull funksjon, og muligens også kunne tilføre Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie be-

tydningsfulle impulser i arbeidet.

Utvalget foreslår derfor at rådet gjenopprettes, og at det må få seg forelagt alle saker av betydning, særlig saker av prinsipiell art. «Det bør ikke vedtektsfestes generell styringsrett for rådet,» sier utvalget, «da denne rett tilligger styret og fortsatt bør ligge der». Utvalgets forslag ble med små endringer vedtatt mot to stemmer.

På grunn av trykningstiden må andre vedtak fra INO's generalforsamling utstå til neste nummer av «Folk og Land».

Kommentarer

Herr redaktør!

Synes det er galt av CLAUS å sammenligne organisasjoners kamp for egen fordel med naturvernforkjempernes kamp for å bevare landet.

Disse bruker ikke vold, men de utsetter seg for det.

Er politikerne ufeilbarlige?

Hvor mange av dem tenker ut over det å tilfredsstille sine velgere best mulig?

Hvor mange av dem bryr seg med å se alt i perspektiv?

Er deres motiver fedrelandskjærlighet eller makt? Jeg er redd de er blandet. Jeg synes noen må ha rett til å prøve å åpne deres øyne.

Og så over til omtalen av Øverland.

Såvidt jeg har forstått vokste Øverland opp i et trangt pietetisk miljø. Han gjorde opprør og ble kommunist.

Jeg kjenner mange sanne tilfeller. Ungdommen føler seg knuget og ønsker å gjøre seg fri.

Men Øverland var en begavet mann. Han kunne skrive vers.

Han ble anerkjent og møtte en ny verden. Han ble ikke sittende fast i noen teorier, men gikk stadig videre.

Vi burde være ham takknemlig. Han var blant de få rakryggede som turde bremse på galenskapen i 1945.

Tilbake til Maria Quislings testament.

Quisling sendte før krigen et Frans Hals bilde til sin bror i Amerika for at han skulle selge det for ham.

Men «eksperter» sa at det ikke var ekte. Det er en lur måte å kjøpe billig på. Var det ikke mulig at Maria Quislings etterlatte malerier kunne bli utstilt f.eks. i Galleri Haaken, sånn at vi i Norge kunne få se dem, og kanskje kjøpe?

Vennlig hilsen
Anna Stang Havstad

Sensur igjen

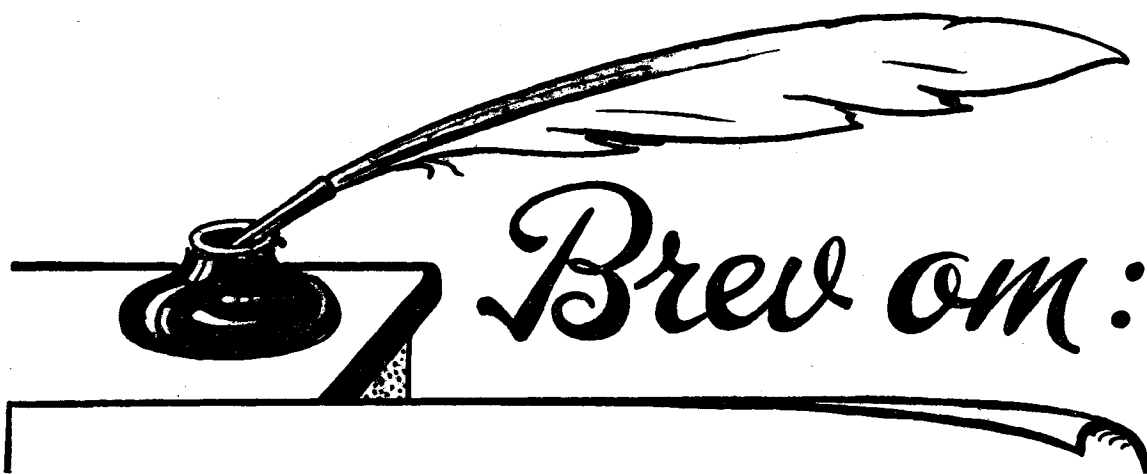
Herr redaktør!

I november 1979 sendte undertegnede til «Folk og Land» gjenpart av brev til professor Johs. Andenæs i anledning hans uttalelser 11. november 1979 til «Aftenposten» om landssvikoppgjøret.

«Folk og Land» ble anmodet om å ta inn dette brevet. Det har hittil ikke skjedd. Det vil være av interesse om bladet vil gi en grunn (i bladet) for at så ikke er skjedd.

I et nummer av «Folk og Land» heter det: — Vi setter aldri munnkurv på lesere som ønsker å ytre seg i avisen vår. —

Med hilsen Nils Johansen

SVAR: Innlegg til «Folk og Land» må, som til alle andre aviser, være tydelig merket med navn og adresse. Vi gjorde store anstrengelser for å finne din adresse, uten resultat.

Forøvrig betyr det ikke sensur om innlegg går i papirkurven. Skulle vi ta inn alt stoffet vi får fra leserne, måtte «Folk og Land» komme ut med 16 sider hver uke.

Leserne ville heller ikke sette pris på om redaksjonen ukritisk tok inn alle innlegg den mottar.

red.

Nye Nasjonal Samling

Herr redaktør!

I april-nummeret savnet mange en kommentar til meldingen om at en privatmann har gått til stiftelsen av et nytt Nasjonal Samling. For de fleste må tiltaket høres sprøtt ut...

Nå er spørsmålet: Vil INO og

«Folk og Land» støtte dette partiet?

Inger Holm

SVAR: Vi har tidligere slått ettertrykkelig fast at INO er og vil bli fullstendig nøytralt i forhold til dagens partier og politiske problemer. Dette gjelder også Ole Darbu's nye parti. Også «Folk og Land» vil fortsatt hevde sin uavhengige stilling, og akter i fremtiden å skrive og kommentere som den vil, om også kritikken skulle gå ut over et gjenstiftet Nasjonal Samling.

red.

Trygdekontorstyret som skuebrød for demokratiet i trygdesektoren

Herr redaktør!

For en tid tilbake sakset jeg vedlagte «Leserbrev» fra et styremedlem i et trygdekontor, som i organet «Sosial Trygd» git uttrykk for hva han kaller skuebrød for demokratiet i trygdesektoren.

«Sosial Trygd» er hovedorganet for Trygdekontorenes Landsforening, og da jeg antar at noen av Folk og Lands lesere sikkert er interessert i å lese hva disse såkalte folkevalgte representanter steller med i et sådant folkevalgt organ, ber jeg Deres avis innta hva denne folkevalgte representant skriver om sine erfaringer som politiker.

«Noe av det mest intetsigende jeg har vært med på i offentlig virksomhet er medlemskap i trygdekontorets styre. Ikke på grunn av at det styret som jeg sitter i driver dårligere enn andre, tvert i mot, trygdesjefen spørger for regelmessige møter med en passende saksmengde. Men hva er det som foregår? Jo man sitter sammen 5 voksne personer + en trygdesjef og går seriøst gjennom noen saker som etter loven er tillagt styrets funksjonsområde, uten reell avgjørelsesmyndighet. For som det heter i R.skr. 02-13: Vedtak om bidrag etter §§ 1 og 2 treffes av styret for trygdekontoret, og må, for å være gyldig, godkjennes av Rikstrygdeverket. Det hele virker komisk, og man skulle ikke tro det

medførte riktighet, men slik er de faktiske forhold. Forsinkelsen av saksbehandlingen er et kapittel for seg, og man kjenner til at det kan ta måneder for å få svar på en søknad fra Rikstrygdeverket, selv om dette har bedret seg noe i den senere tid. Hva slik ventetid betyr i praksis for søkerne skulle være åpenbar.

Motforestillingen på delegasjonsmyndighet er at det skal være lik behandling av søknader over hele landet. Dette høres fornuftig ut, men er ikke lett å praktisere — lokale forhold vil alltid spille inn. Eksempelvis kan nevnes at for å bryte en isolert tilværelse kan det innvilges kjøretøy. Dette betyr bil i Vestfold, men burde kanskje bety helikopter enkelte steder i Hardanger.

Jeg har intet imot at Rikstrygdeverket overtar alle avgjørelser i og for seg, for dette er jo i virkeligheten det som blir gjort. Det jeg reagerer sterkt på er at praksis pr. dato er et skinn av demokrati og ingen delegering av avgjørelsesmyndighet. Enten delegerer man og lar trygdestyrene avgjøre visse saker uten overprøving, eller man fjerner dette mellomledd som ingen reell funksjon har.

Et forhold som nærmest grenser til det latterlige, er når trygdesjefene ringer eller skriver til Rikstrygdeverket, og får forhåndsgodkjent en søknad og så etterpå fremlegger den for styret

som sak. Slik systemet er, ville jeg gjøre det samme dersom jeg var trygdesjef, men det må være flaut for vedkommende å fremlegge saken for et folkevalgt organ og vite at saken er avgjort på forhånd. Fremgangsmåten er det rene narrespill i likhet med hele den någjeldende ordning.»

Ovennevnte inlegg av styremedlem Olav Eikeland er for så vidt ikke noe særfenomen innen norske politiske folkevalgte organer. De såkalte folkevalgte politiske representanter sitter faktisk idag bare som politiske gisler for å kamuflere et flertallsdiktatur, et diktatur som i dagligtale hylles under navnet «demokrati». Det er de politiske valgte på Stortinget som sammen med regjeringen utøver all makt i Norge. De øvrige såkalte folkevalgte representanter utover landet sitter bare å produserer skuebrød, og er simpelt hen kun lakeier for politiske pamper i landets regjering og på vårt Storting. Det betenkelige i dette system er at disse personer i regjering og Storting utøver sin makt uten at de i realiteten kan trekkes til ansvar for sine handlinger.

Det er dette som i et nøtteskall er innholdet av vårt «demokrati», kamuflert som et folkestyre.

Med hilsen
Otnes
Statstjenestemann

Truselen fra øst

Den store strategen for den kommunistiske verdenserobring, Manuilskij, uttalte en gang følgende: «En skånselsløs krig mellom kommunismen og kapitalismen er uunngåelig. I dag er vi naturligvis ikke sterke nok til å angripe. Vår tid kommer om 20 eller 30 år. Bursjoaset må dysses i søvn, og derfor vil vi sette i gang den mest strålende fredsbevegelse man noensinne har sett. Vi kommer til å fremme fredsforslag og «gi etter» som aldri tidligere. De kapitalistiske landene, enfoldige og dekadente som de er, kommer til å glede seg over samarbeidet mot sin egen tilintetgjørelse. De kommer til å danse av glede over enda en mulighet for vennskap. Men så snart de ikke er på vakt, slår vi til med knytteneven.»

En av de ledende opposisjonelle fra Sovjetunionen, Vladimir Bukovsky, uttalte nylig: «Et splittet og handlingslammet Vesten vil føre til nye okkupasjoner, like gjerne av Norge som noe annet land».

Om kort tid skal Sovjetunionen stå som arrangør for de olympiske sommerleker, dersom alt går etter planen. En rekke opposisjonelle som Andrej Sakharov, Viktor Nekrasov, Vladimir Bukovsky m.fl. mener at Moskva-OL bør boikottes. Andrej Sakharov var en av de første til å protestere mot at Russland skulle være stedet for de olympiske leker. Viktor Nekrasov uttalte at boikott av de olympiske leker i Moskva er et viktig virkemiddel mot den aggressive politikk Sovjet-lederne fører. Vladimir Bukovsky sier at det russiske folk vil lide under propagandaen.

Et av de fremste medlemmene i den sovjetiske OL-komiteen er leder for kommunistpartiets Centrale propaganda-komité. Når lekene er avsluttet og «den fredelige kappestrid i forbrødringens ånd» gjennomført, kan krigsmaskinene igjen tas i bruk.

Vi sier nei til Moskva-OL, nei til kulturelt samarbeid, nei til nedrustning! Vårt land er virkelig truet av vår nabo i nord-øst. En kald krig er nødvendig om vi skal unngå en varm krig.

For Martyrkirkens Venner
Øyvind Mjåland

HAR DU BETALT ABONNEMENTET?

Med dette nummer følger en postgirotalong for innbetaling av abonnement, og vi ber alle som ikke er ajour med bladpengene, om å bruke den. Talongen kan selvfølgelig også brukes til å betale inn en ekstra gave eller «støtteannonse».

NÜRNBERGPROSESSEN — EN RETTSFORNEKTELSE UTEN SIDESTYKKE

(forts. fra side 4)

son, var sjef for disse kommandogrupper under siste krig, og han ble mottatt som æresgjest i Norge etter krigen.

Atombomben smeller.

Det var et hardt slag for Jackson at USA kastet de massedrepende atombomber over Japan mens forberedelsene til Nürnbergprosessen foregikk. Han nærret jo den blåøyede illusjon at man skulle kunne skape en ny folkerett som for all fremtid gjorde krig umulig. Det er nærmest utrolig at en jurist med sine fulle sanser i behold kunne tro på en slik mulighet, all den stund han selv var villig til å få en overvunnet fiende dømt etter over som seierherrene selv hadde laget og gitt tilbakevirkende kraft, og som ikke skulle gjelde for seierherrene, men bare for de beseirede.

Illegale forhørsmetoder

Irving leverer også bevis for at det ble benyttet helt illegale forhørsmetoder når det gjaldt å få tilståelser fra de tiltalte tyskere. Tilståelser som vi idag vet er falske. Jackson skriver i sine etterlatte papirer at han hadde store problemer med visse kretser i USA. Folk som ønsket å være med overalt, og skaffet ham mange ubehagelige diskusjoner og vanskeligheter. De ville ha mest mulig å si når det gjaldt anklagerens virksomhet. Sogar skrev USA's høyeste dommer, herr Stone til Jackson at han personlig ikke hadde noen betenkeligheter ved at seierherrene, som i tidligere tider, overleverte de beseirede til bødlene.

Det ble også benyttet de mest tvilsomme metoder for å få brukbare «tilståelser» fra de anklagede. Således fremla en av forhørslederne forslag for Hjalmar Schacht om at hans liv ville bli spart dersom han var villig til å vitne mot Göring. Bak dette

uhyrlige forslag stod general i USA's hemmelige tjeneste, Donovan. I det hele tatt hersket den rene vilkårlighet i valg av hvem som skulle stå på listen som tiltalt. Og når det gjaldt forsvarene, så la man alle mulige vanskeligheter i veien for dem. Ikke fikk de adgang til de nødvendige papirer, og ikke fikk de lov til å trekke frem de alliertes forbrytelser, f.eks. Sovjets angrep på Finland og Polen, eller russernes mord på over 10 000 polske offiserer i Katynskogen og andre steder. Jackson skriver selv i sine papirer at han fant det å være en hån mot enhver justis at russerne skulle delta som dommere i en prosess mot tyskerne. Han kunne nok like godt tatt med de øvrige tre makter. England, Frankrike og USA selv, hadde under krigen, og i tiden umiddelbart etterpå, begått de uhyrligste forbrytelser mot det tyske folk. Først med masse-mord på hundretusener sivile tyskere ved den systematiske terrorbombing av åpne byer under krigen, og utsultning av befolkningen etter krigen. Hertil kom den hensynsløse behandling av de mange millioner tyskere som ble tatt til fange etter krigen. Videre utlevering til den visse død i Sovjet av millioner tilfangede tyskere og russere i tysk tjeneste, samt russiske fanger som befant seg i tyske fangeleirer. Videre hadde de allierte vestmakter godkjent fordrivelsen av mer enn 15 — femten — millioner tyskere fra de østre områder av Tyskland, ribbet for absolutt alt de eide. Og samtidig med at prosessen pågikk i Nürnberg, så amerikanerne og engelskmennene gjennom fingrene med at russerne, polakkene, tsjekkerne og jugoslavene myrdet på grusomste måte mer enn 2,5 million fullstendig sakesløse tyskere, ikke minst kvinner og barn, hvis eneste forbrytelse var at de var av tysk herkomst. Odd Nansen omtalte forøvrig, i en

tale i Norsk rikskringkasting i 1950 fordrivelsen av de mange millioner tyskere, som *den største krigsforbrytelse i verdenshistorien*.

Han kjente ikke til at ca. 2,5 million tyskere var blitt drept i nederlagets kjølvann, i første rekke av polakker og tsjekkere. Da hadde han, om mulig, blitt enda mere rystet.

Blant andre problemer Jackson hadde å stri med, var den engelske marineledelse som forlangte tilbake til London straks arkivene til den tyske sjøkrigsledelse og det tyske utenriksdepartement, da den britiske regjering kunne komme i visse vanskeligheter dersom dokumentene falt i «gale» hender og ble publisert. David Irving hevder at flere av anklagepunktene mot de tyske ledere ikke holder rent juridisk. For ikke å snakke om rent moralsk, når man tar i betraktning de alliertes egne forbrytelser under og etter krigen.

Millioner av tyskere til slavearbeide.

De alliertes kynisme når de anklaget tyskerne for å organisere arbeidsslaver i besatte områder, kom klart frem når de i september 1945, i henhold til proklamasjon nr. 2 fra det Allierte Kontrollråd, sende de første 200 000 arresterte tyskere til den visse død som slavearbeidere i Sovjet-Russland. I april 1947 hadde russerne anslagsvis, ifølge Irving, 2,5 millioner tyske fanger i arbeid. Hertil kommer alle de sivilpersoner fra den russiske sone, som uten videre ble transportert til tvangsarbeide i Sovjet.

Irving sier rett ut at Englands hender ble tilsmusset ved at de var med på å godkjenne denne gradvise tilintetgjørelse av millioner av mennesker, som var et klart brudd på internasjonale konvensjoner som de høytidelig hadde undertegnet. I papirer som Irving har funnet i engelske re-

gjeringsarkiver, fremgår det at britene ville utlevere 2 millioner tyskere til Sovjet som slaver mot å trekkke 200 dollar pr. hode på eventuelle russiske krav ved et endelig krigsoppgjør. Fransk-mennene behandlet de flere hundre tusen tyske slaver de hadde fått utlevert så åpenbart brutalt at de andre allierte fant å måtte nedlegge protest. Men da Sovjet er et lukket land, fikk man dengang ikke høre noe om hvordan de behandlet sine fanger. Men vi vet idag at det var helt forferdelig. Under 10% kom tilbake, og de øvrige 90% ble enten drept eller de arbeidet til de stupte.

Midt under Nürnbergprosessen, utstedte de allierte en forordning i henhold til hvilken alle tyske menn mellom 14 og 65 år, og alle kvinner mellom 15 og 50 år var forpliktet til tvangsarbeide for de allierte. De som ikke ville arbeide, ble frattatt rasjoneringskortene. Hvis man sammenligner tyskernes opptreden i de besatte områder i Vest-Europa under krigen med de alliertes opptreden etter krigen, var tyskerne helt moderate i forhold til de allierte seierherre-rer. Derimot var tyskernes opptreden under krigen, mot jødene og mot befolkningen i de besatte østområder like forbrytersk som den var politisk tåpelig.

Forholdsvis tidlig under prosessen tok dr. Ley sitt liv, og hans lik ble, som en hunds, kastet i en navnløs grav. Fangene i Nürnberg ble bevoktet dag og natt av USA's armé under ledelse av Colonel Burton C. Andrus. — En brutal sadist fra West-Point, som så godt han kunne sørget for å gjøre fangenes liv til et helvete. Han nektet Røde Kors adgang til fengselet, og beslagla de pakker som Røde Kors sendte til fangene julen 1945. Hverken alder eller rang kunne beskytte fangene mot mishandlingen. I tillegg led fangene av sult og frost. Redaktøren av

«Der Stürmer», Julius Streicher, ble mishandlet på en særdeles raffinert og djevelsk måte. Han ble kledt naken og pisket dag ut og dag inn, og spyttet inn i munnen av negere. I fem dager fikk han kun avskrell av poteter å spise. Mishandlingen gjorde Streicher nærmest sinnssyk, og det var nærmest en ekstra belastning for de øvrige fanger å ha ham med på tiltalebenken.

De engelske anklagerne var meget tilfredse da Jackson i sin innledningstale satte de tiltalte under et uhyggelig press ved å uttale at om de ble frifunnet ved denne retten, så måtte de regne med en ny prosess hos de andre allierte, dvs. i første rekke russerne, polakkene og jugoslavene, og det ville jo være å gå fra asken til ilden. Den polske eksil-general Anders, ble nektet å bevitne at det var russerne og ikke tyskerne som stod bak mordene på de 10 000 polske offiserer i Katyn. De tyske forsvarerne ble ikke bare nektet adgang til viktige dokumenter. De 50 forsvarerne hadde bare 2 telefoner til rådighet, mens anklagerne hadde et betydelig antall telefoner og ubegrensede transportmidler.

Det uhyggeligste var imidlertid at man på den mest gemene måte straffet de vitner som talte til fordel for noen av de tiltalte. De ble straks arrestert og satt på enecelle i fengselet. F.eks. ble feldmarsjall Milch, som ikke ville bøye seg for trusler for å få ham til å vidne falsk mot Göring og Speer, straks sendt til straffebunkeren i konsentrasjonsleiren Dachau.

Dokumenter som var til gunst for de tiltalte, ble konsekvent forbudt å tas med i saken. Det ble, etterhvert som prosessen skred frem, mer og mer åpenbart at det så avgjort ikke dreiet seg om å få frem den absolutte sannhet. Men utelukkende den

(Forts. side 10)

MÅNEDENS «PERNILLE»:

In memoriam

En dyp hoffsorg rammet meg. Tito er ikke mer.

Mens flaggene vaiet fra halv stang den 8. mai for å markere sorgen over den hengangne, gikk jeg til Gyldendals enbinds konversasjonsleksikon.

Her var meget interessant å lese, jeg var ikke istand til å finne underlag for at det var en menneskehetens velgjører som var gått bort. Tvert om fikk jeg det forstemmende inntrykk av at det var en massemorder, en nederdrekkelig banditt som hadde forlatt denne verden.

Han fikk nå et ettermele som om det var en moderne lysende erkeengel som hadde forlatt denne

verden. Min hoffsorg skyldes i første rekke at verden har blitt så forløyret at den kanoniserer umennesket Tito.

Bare «Morgenbladet» kommer med små bjeff. En skal være forsiktig når en massiv verdensopinion er ute og går. Fire konger og 115 andre statsoverhoder fulgte ham til graven. Fjernsynsdekningen avslørte i detalj knefallet for den hengangne massemorder. Vi har fått en ny, lysende religion, titoismen.

Jeg vet ikke hvor mange Tito hjalp av med livet inntil et helt folk valgte å overleve istedenfor å være fritt.

Så vidt jeg kan finne etter på

ny å ha gått igjennom rettsaken mot Quisling, ble han anklaget for å ha forvoldt et menneskes død. Det er klart at dette rekker ikke sett på internasjonal basis. Det er mengden av henrettede og døde som gjør det. Er det hundretusen og mer der gjelder, blir man inkarnert. Har man unnlatt å benåde det ene mennesket, uansett beveggrunner, venter geværmunnningene på Akershus og evig for-dømmelse.

Når morderne kommer opp i slike mengder at en ikke lenger kan fatte elendigheten, lidelsene, de pårørendes ydmykelser og redsler, venter glorien og kongene og statsmennene som følger en til

graven mens massene danner espalier og gråter.

Vår konge kunne komme tilbake i 1945. Kong Peter av Jugoslavia hadde ikke den mulighet. Her hadde Quisling vært, i Jugoslavia var Tito. I Norge måtte Quisling for retten og foran geværmunnningene, i Jugoslavia plasserte marskalk Tito sin ikke-kommunistiske motstander Mihailovic foran eksekusjonspelotongen.

Slik begynte det hele. En blir helt og verdens yndling, en er og forblir landsforreder. Helteglorien venter først bak de hundretuseners, ja, millioners død.

Jeg håper en forstår min hoffsorg. Hvordan reagerte han som

innførte den offisielle hoffsorg i Norge da han i Beograd passerte den hengangne som lå på lit-de-parade? Jeg regner med at han også pleiet omgang med kong Peter i London, ja, kanskje med Mihailovic også.

Undertiden må det være tungt å være konge, når 1945-jubelen har lagt seg og verden finner andre guder.

Jeg håper at min hoffsorg også vil bli delt av andre. Jeg har det ikke godt med meg selv i øyeblikket.

Pernille

Norske skolebarn som politiske soldater i Afghanistan

Send ikke dine barn til hvilken som helst folkehøgskole. Skolene er nemlig ikke hva de en gang var.

Mens du tidligere kunne være overbevist om at barna var sikret et godt undervisningstilbud på disse skoler, med trygghet i et godt internatmiljø, kan du i dag risikere å få barna tilbake som menneskevrak, etter måneders politisk hjernevask av vel-trente Marxist-Leninistiske lærere.

I Danmark er nettopp Tvind-skolen med alle avdelinger av reisende og stasjonære klasser avslørt som en utklekningsanstalt for kineserbandittene, med eneste formål å forberede den røde revolusjon.

Nå viser det seg at en norsk folkehøgskole søker å kopiere Tvindprosjektet.

Det dreier seg om Den reisende folkehøgskole i Norge, som siden starten har vist stor sympati for den Marxist-Leninistiske idé.

I fjor reiste skolens elever, sammen med et hundretall dan-

ske folkehøgskoleelever, til Afghanistan. Formålet var å hjelpe kommunistene med oppbygningen av «Den røde plass» i byen Kandahar, som skulle være et paradetorv for oppmarsjer og møter arrangert av kommunistene.

Sammen med Afghanske soldater og bønder jobbet de norske og danske elever fra morgen til kveld med drenering og planering. Ofte kom de marsjerende til arbeidet med vaiende røde faner, syngende på kommunistiske kampsanger.

Dette er hva norske folkehøgskoleelever idag må være med på. Dette er hva norske skattebetaleres penger idag nyttes til.

Nå viser det seg også at «Den røde plass» i Kandahar, etter at den ble ferdiggjort, er blitt landingsplass for sovjetiske fly, og fungerer som en sentral militærbase. Herfra sendes sovjetiske spesialtropper til områdene rundt byen for masse-mord på Afghanistanere.

Er det ikke naturlig at enkelte folkehøgskole-elever som deltok

Sovjet har besatt deler av Norge!

«Folk og Land»s faste spaltist, CLAUS, refererer i «Danske Tidende» en artikkel fra den høyt ansette sveitsiske avis, «Neue Züricher Zeitung», som konstaterer at det er fremmede tropper på norsk jord.

Avisen hentyder hermed til Kap Heer-basen på Svalbard, som Sovjet ganske åpent har annektert, tross norske protester.

Kap Heer-basen er bl.a. reservebase for det Sovjetiske hangarskip «Kiew», og norske luft-fotografier viser tydelig at russerne har drenert og planert store områder på Svalbard. Det for-

modes at det i noen store lager-skur ligger metallplater som hurtig kan legges ut, samles og øyeblikkelig skape en landingsbane for fly.

Hangarskipet «Kiew» har store problemer med sine loddrett startende jagerfly av YAK-36-typen. Under start brennes huller i skipsdekket, og dette har medført at flyene i noen grad har mistet deres betydning. De har da også nå fått baser på Kola-halvøya (som russerne stjal fra Finland etter 2. verdenskrig).

Det sveitsiske blad synes usedvanlig velorientert, og det er av den grunn gode grunner til å hefte seg ved bladets opplysninger om at sovjet-russerne i en krisesituasjon vil forlegge disse fly til hurtig oppbyggede landingsbaner på Svalbard. Her vil de kunne ledes fra en meget stor bygning som inneholder et mulig gigantisk radaranlegg. I det minste arbeider russerne på Svalbard iherdig med radarøvelser over, på og omkring Svalbard. Sovjet har i realiteten besatt den norske øygruppen, som er på 68 000 kvadratkilometer, og omkring 1,5 gang Danmarks størrelse.

Har du noen gang tenkt på

- At ungdommen vet altfor lite om okkupasjonstiden og rettsoppgjøret?
- At massemedia er svært ensidige i sin behandling av emnene?
- At vårt beste middel mot dette er informasjon?
- At de fleste unge er mottagelig for motforestillinger?
- At bøkene i INO's bokliste inneholder slike motforestillinger?
- At INO's bøker inneholder stoff om NS, frontkjempe-re, rettsoppgjøret osv. osv?
- At du i din bekjentskapskrets har flere som trenger denne slags informasjon?
- At du kan gjøre noe med dette?
- At idag er dagen for å gjøre noe?

Dobbeltnummeret er et resultat av «støtteannonser»

Denne gangen sier vi vår beste takk for nye 50 bidrag på til-sammen kr. 4 130,-, men fremdeles er det en del som kanskje må vente både ett, to og tre nummer før de finner sin kvittering. La likevel ikke det avholde deg fra å sende din «støtteannonse» nå. «Støtteannonser» er som kjent bidrag på kr. 50,- eller mer til sikring av avisens drift.

«STØTTEANNONSER»
fra «Folk og Land»s venner.
Takk for følgende bidrag:

B., Dverberg 50,—	R., Utøy 60,—	E., Åndalsnes 160,—	L., Rødberg 60,—	R., Skil 60,—
A., Bøstad 160,—	J., Bjerka 60,—	O., Grimo 60,—	H., Krøderen 50,—	A., Båstad 60,—
P., Liland 50,—	K., Levanger 50,—	S., Stavanger 60,—	K., Krokkleiva 60,—	K., Mysen 60,—
A., Bodø 70,—	H., Skatval 60,—	F., Stavanger 60,—	N., Olum 60,—	P., Sarpsborg 50,—
K., Mo 250,—	S., Elvarli 60,—	B., Stavanger 50,—	M., Aust-Torpa 50,—	E., Skjeberg 60,—
J., Beitstad 160,—	N., Leksvik 60,—	H., Sandnes 50,—	O., Nygard 60,—	K., Halden 50,—
N., Korgen 160,—	E., Revsnes 50,—	E., Finsland 60,—	A., Brumunddal 60,—	A. T., Oslo 60,—
		Lørdagstreffen, Kr.sand 290,—	O., Øvre Rendal 60,—	V. H., Oslo 50,—
		A., Arendal 100,—	H., Våler i S. 100,—	O. L., Oslo 50,—
		A., Skien 50,—	K., Nesøya 60,—	E. L., Oslo 260,—
		O., Høydalsmo 200,—	L., Kolbotn 60,—	S. R., Oslo 50,—
		G., Tuddal 60,—	F., Langhus 100,—	K. N., Oslo 50,—

DAGBLADETS REDAKSJON

Akersgt. 49
OSLO 1

I forbindelse med den senere tids skriverier om Maria og Vidkun Quisling og NS — ikke minst i Deres avis — håper jeg at De kan finne plass for nedenstående i Dagbladet:

«Inntil 1943 ble avisen «Norsk Arbeidsliv» trykt i NS' Rikstrykkeri, men kontakten mellom avisen og trykkeriet opphørte etter endel uoverensstemmelser, bl.a. i forbindelse med at Rikstrykkeriets ombrekker ble arrestert. «Norsk Arbeidsliv»s redaksjon søkte i den forbindelse kontakt med endel andre Oslo-trykkerier. Om dette skriver «Norsk Arbeidsliv»s redaktør Odd Melsom følgende i sin bok «Nasjonal Samling og fagorganisasjonen» s. 117-118: «DAGBLADETS disponent erklærte seg straks villig til å overta trykkingen, og LO's presseavdeling har selv sagt gått ut fra at dette skjedde med styrets samtykke. Det innleverte anbud ble god tatt. Senere ble det truffet en ordning slik at DAGBLADETS faktor og arbeidere dannet et eget datterselskap på basis av denne trykningsavtale, nemlig «Avistrykkeriet A/S.» Dagbladet leiet forøvrig også ut sitt ekspedisjonslokale til «Norsk Arbeidsliv».

Det sier seg selv at dette skjedde på helt frivillig basis og forretningsforbindelsen var også den hele tid den aller beste.

Når trykningen fra nyttår 1944 igjen ble overført til NS' Rikstrykkeriet, så skyldes det at partiets rikskonomiavdeling på foranledning av Rikstrykkeriet mobiliserte alle krefter for å få trykningen tilbakeført. Landsorganisasjonens presseavdeling måtte til slutt etter lang motstand gi etter, idet prisene ble satt ned til det som ble betalt i DAGBLADET, endringer skjedde i Rikstrykkeriets ledelse og omhandlede ombrekker gjeninntatt i sitt arbeide.

Beslutningen om å tilbakeføre trykningen til NS' Rikstrykkeri vakte stor misstemning blant DAGBLADETS tekniske personale, men LOs presesavdeling forsøkte å bøte på det ved å skaffe dem annet arbeid i steden.»

Slik stillet altså DAGBLADET seg til trykning av den «ondsinne nazipropaganda» som «Norsk Arbeidsliv» var et eksempel på. Hvis ikke dette skulle være nok om DAGBLADETS holdning, kan den ivrige leser av avisen finne frem til lederen for 11. juni 1940, som omhandler kapitulasjonsavtalen av 10. juni.

Jeg føler meg overbevist om at DAGBLADET straks innser minst to fordeler ved å offentliggjøre ovenstående: For det første vil De overfor leserne få gjort kjent den rakryggede linje bladet hele tiden har fulgt overfor NS. Den annen fordel er: Ja, De har rett. De ser allerede for Dem de store overskrifter og dermed stigningen i løssalget. Jeg vet at De ikke trenger noen hjelp til overskriftene, men her er likevel et par forslag — gratis: «DAGBLADET TJENTE OGSÅ Penger PÅ NS» eller «DAGBLADET TRYKKET NS-SKRIFTER».

I sikker overbevisning om at De tar inn ovenstående, tegner jeg:

Med kollegial hilsen
KÅRE HAUGERUD
redaktør

GOD FERIE!

Frem til 1. juli er kontoret åpent hver onsdag kl. 18—21. I Juli er kontoret stengt, men bestillinger og beskjeder kan gis over vår telefon. All post mottas og besvares som vanlig.

Neste nummer: Et dobbeltnummer kommer 15. august.

Annonse

Advokat Uelands skrifter

..... eks. Kommentar til Gjelsvik: Hjemmefronten kr. 50,-

..... eks. Kommentar til Alex Johnsons: Berggrav kr. 30,-

Navn:

Adresse:

Bestillingen sendes INO, Postboks 924, Oslo 1. Postgiro 5 15 02 89

NORSK PRESSE TRYKKET TERBOVEN TIL SITT BRYST I 1940!

Sentralledelsen i Norges Kommunistiske Parti ble ikke arbeidsledige da tyskerne kom til Norge for nærmere førti år siden. Tvert om så den nå sin sjanse til å feie bort erkefienden Nasjonal Samling, og selv ta makten ved regjeringsdannelse.

Det var mange her i landet som den gang kunne tenke seg å spille 2. violin under Terboven, og hushovmester på Skaugum kunne senere fortelle om kjøper av redere, fabrikkherrer, LO-folk og politikere fra samtlige norske partier, som gjerne ville slippe inn «kjøkkeninngangen» til rikskommissaren. Alle disse «små-Terbovene» mente å ha lett spill til toppen, da de trodde den sta Quisling ville falle på sine sterke, nasjonale krav om frihet for den norske befolkning.

Norges Kommunistiske Parti kom ikke uforberedt med sitt forslag om regjeringsdannelse. I uker hadde partiets hovedorgan, «Arbeideren», (nå «Friheten») kjørt frem det hardeste skyts mot konge og Nygaardsvolds-regjeringen, samtidig som det hadde erklært de allierte som fiender.

«Folk og Land» har liggende noen utklipp fra «Arbeideren», som bør leses langsomt. Redaksjonsmedlemmene aspirerte etter okkupasjonen til «stjerneplass» i våre norske konsentrasjonsleirer, hvilket vil si over ti års tvangsarbeide. MEN KOMMUNISTENE VAR 8. MAI 1945 blant de overnasjonale, og da så...

«ARBEIDEREN» 11. apr. 1940

— DEN SITUASJON SOM ER OPPSTÅTT i Norge skyldes den engelsk-franske blokks bestræbelser på å utvide sin imperialistiske krig til også å omfatte Skandinavia.

— Vestmaktene har på det brutaleste krenket ikke bare Noregs nøytralitet, men selve dets nasjonale uavhengighet.

— Vestmaktene er de nøytrales hovedfiende i denne krig.

Det er de britiske imperialisters forbryterske provokasjon som var årsaken til den tyske okkupasjon.

— De krefter innenfor landet, som i stedet for å arbeide for freden, arbeider på å føre krigens ulykke inn over vårt folk, handler i strid med det norske folks dypeste interesser. Der må sluttes fred med Tyskland!

«ARBEIDEREN» 7. mai 1940

— Etter at de alliertes retrett fra Åndalsnes og Namsos bør regjeringen iallfall nå ha forstått det nytteløse og selvmorderiske i å fortsette den militære motstanden. Men regjeringen og kongen har tatt den stillingen, at de med hud og hår har stilt seg i imperialismens tjeneste. Nordmennene må derfor forene sine krefter for på tross av regjering

gen og kongen å skaffe fred i landet.

«ARBEIDEREN» 26. mai 1940

— Der finnes arbeidere den dag i dag som ikke gjennomskuer humbugen og alle de fraser som de britiske imperialister dekker sin røverpolitikk med. Den politiske linje vi forfekter er Norges Kommunistiske partis linje. England og Frankrike er arbeiderklassens og de små nasjoners hovedfiender.

Kommunistpartiet bekjemper den norske motstand og oppfordrer til å slutte fred med Tyskland.

Derfor er alle sabotasjehandlinger og alt ødeleggelsesverk (som norske begår) til største skade, ikke bare for besetters-troppene, men for arbeiderklassen og folket.

For det norske folks skyld er det nødvendig at det blir slutt på den trafikk som av de tyske besettersetropper kan oppfattes som fiendtlige hensikter mot seg. Først og fremst er det nødvendig at det blir slutt på franktirer-virksomheten. Heller ikke den organiserte motstand som øves er til gagn for folket og landet. Derfor bør all aktiv og passiv motstand i det besatte område opphøre og der bør rettes en

inntrengende appell til befolkningen i de øvrige områder om å bidra til at det kan bli fred i Norge.

«ARBEIDEREN» 30. mai 1940

— Vi må øke varebyttet med Tyskland. Det kan bare være til gagn for alle parter.

«ARBEIDEREN» 12. juni 1940

— Det norske folk blir nødt til å ta sin og landets skjebne i sine egne hender og avsette kongen og regjering.

«ARBEIDEREN» 9. juli 1940

— For det norske folk er saken grei og enkel: Når kongen ikke vil tre tilbake, må folket avsette ham. Det samme må gjøres med regjeringen og de andre ansvarlige politikere.

«SAMFUNDSLIV» var det eneste norske organ som i tiden etter «frigjøringa» våget å konfrontere «Arbeideren» (nå «Friheten») med ovenanførte sitater, som ble inntatt i «Samfundsliv» 15. januar 1946.

Kommunistavisen «Arbeidet» i Bergen kvitterte deretter med en lederartikkel: «En pestbyll i norsk presse», hvor bladet forlangte «Samfundsliv» stoppet.

Sovjet myrdet 15.000 polske krigsfanger

«Det er i år 40 år siden sovjetiske mordere på den mest gemene måte tok livet av 15 000 vergeløse, polske krigsfanger uten hensyn til lov og rett. I løpet av disse år har sovjetiske myndigheter søkt å skjule denne udåd ved skummelt gjennomtenkte kamouflasjeforsøk, løgn, bedrag, bestikkelser og trusler, og kastet skylden på «Hitler-kriminelle».

Dette er konklusjonen på en lang artikkel av generalmajor A. D. Dahl om Sovjetunionens massemyrderier av polske offiserer og intellektuelle. Interesserte vil finne artikkelen i Norsk Militært Tidsskrift nr. 1 og 2 i år.

Generalmajor Dahl gjør det klart at Sovjetunionen ikke bare er ansvarlig for de 4 254 myrdede som ble funnet av tyskerne

i Katyn-skogen, men at man med den hensikt å utrydde det polske lederskikt har henrettet ytterligere nesten 11 000 polske offiserer og folk i andre lederstillinger. Selv om gravene til disse siste ikke er funnet, har vitneut-sagn gitt oss temmelig nøyaktige opplysninger om hvor i Sovjetunionen de er å finne.

Kremls mange forsøk — bl.a. under Nürnberg-prosessen — på å kaste skylden for myrderiene over på tyskerne, har generalmajor Dahl bare forakt til overs for.

I artikkelen etterlyses forøvrig den eller de norske journalister man vet var tilstede ved den internasjonale kommisjons undersøkelse av Katyn-gravene i april 1943.

H.

Fortsatt god plass

til alle som har sendt materiale til INO's bibliotek og arkiv!

Det er fortsatt god plass og meget som IKKE finnes i biblioteket, så vi tar fortsatt imot alt materiale med takk!

INO, postboks 924 - Sentrum, Oslo 1, Tlf. (02) 19 06 71.

Hvem som helst kan dømmes for hva som helst

Herr redaktør!

I nr. 1 av Deres avis for i år, har De tatt inn min artikkel om ANVENDELSE AV STATSMIDLER TIL FORSVARET I MELLOMKRIGSÅRENE. Derved har De vist MOT og ANSTENDIGHET som jeg sjelden ser i dette land.

Min artikkel var foranlediget av en artikkel skrevet av major Einar SAGEN og tatt inn i en novemberutgave 1979 av Deres avis. I denne artikkel skriver major SAGEN i forbindelse med et 100 års jubileum for statsminister Johan NYGAARDS-VOLDS fødsel, at det er denne mann som er ansvarlig for all elendighet, misere og misere som knyttet seg til 9. april 1940, da norsk helteopfatning fikk sin attest eller ble satt på prøve. Statsminister Johan Nygaardsvold får skylden for:

1. Bruk av antimilitarister som forsvarsministre.
2. Forsømmelse av landets forsvaret.
3. Forsømmelse av ikke å opprette 'ein skikkelig spionlog'.
4. For sen mobilisering.

I min artikkel har jeg doku-

1. Bondepartiregjeringene	11,31 %
2. Arbeiderpartiregjeringen	11,13 %
3. Regjeringene fra Venstre-partiet	10,45 %
4. Regjeringene fra Høyre-partiet	9,98 %

Dersom man fremfører utsagnet om at statsminister Johan Nygaardsvold skal ha et særlig ansvar fordi hans regjering ikke anvendte tilstrekkelig av statsmidler til forsvaret i mellomkrigsårene, kan dette være riktig etter manges oppfatning, men man må da tilføye at regjeringene fra Venstre og Høyre anvendte vesentlig mindre til forsvaret i denne tid.

I Deres avis nr. 3 for i år, svarer 'leserne Harry Lindstrøm'. En av disse har i sitt innlegg: 'Harry Lindstrøms sludder' bl.a. skrevet:

«Som den tosken Lindstrøm er, tar han med årganger med

mentert at den oppfatning som alltid har gjort seg gjeldende i skoler, i tidsskrifter og diskusjoner, om at én av manglene hos denne statsminister Johan Nygaardsvold var at hans regjering som fungerte fra 20. mars 1935 til 9. april 1940 ikke anvendte tilstrekkelig med statsmidler til forsvaret i disse år.

Jeg har påvist at *dersom* man studerer regnskapstallene for anvendelse av statsmidler til forsvaret i årene 1919—1940 finner man at det til forsvaret av statsmidler i disse år ble anvendt av:

- a) De borgerlige regjeringsringer 10,4 %
- b) Arbeiderpartiregjeringsringer 11,3 %

Deler man opp anvendelsen av statsmidler til forsvaret på de forskjellige partiregjeringer får man:

meget forskjellige økonomiske indekstall. Han har ikke det minste rede på inflasjonens voldsomme høyder fra 1917 til 1923 ...»

Gjengir man så indekstallene for engrospriser for årene 1917 til 1923 og setter:

- a. 1959 = 100
- b. 1917 = 100,

	a.	b.
1917	76	100
1918	77	101
1919	79	104
1920	80	105
1921	79	104
1922	75	99
1923	50	66

M.a.o. i en tid da indeksen for engrospriser sank fra 100 til 66 skulle vi etter hr. Jørgen Solberg hatt inflasjonens voldsomme høyder.

Enten vet hr. Jørgen Solberg ikke hva inflasjon er, eller så har han ikke evnen til å fortelle andre hva han vet om en inflasjons voldsomme høyder.

Tar man så for seg de efterfølgende år i mellomkrigstiden, får man:

1924	52	68
1925	59	78
1926	40	53
1927	38	50
1928	37	49
1929	30	40
1930	29	38
1931	28	37
1932	28	37
1933	28	37
1934	29	38
1935	30	40
1936	35	46
1937	35	46
1938	35	46
1939	36	47

Av disse indekstall som er prosentangivelse med basis i 1959 = 100 får man i første kolonne at indekstallene som er angitt i prosenter og ikke i absolutte verdier har variert fra 1917 til 1939 fra 76 til 36 og at man dersom man vil ha et eget bilde av årene 1917—1939 får at dersom indekstallet for 1917 for engrospriser settes til 100 for dette år, var indekstallet i 1939 = 47.

Det er ikke nødvendig å lage noen glorie over hodet til statsminister Johan Nygaardsvold, og Harry Lindstrøm har aldri hatt og får heller aldri noen AVGUD. Hr. Solberg skriver så videre:

«Efter noen år ble Monsen sjuk og hans efterfølger ble Oskar Torp ...»

De faktiske forhold var:

- a. Forsvarsminister Christian Fredrik MONSEN fikk tje-

nestefri p.g.a. sykdom i tiden 20/12 1935 til 15/8 1936 og ble da erstattet av kst. forsvarsminister Oskar Torp.

- b. Forsvarsminister Christian Fredrik MONSEN ble efterfulgt av oberst i hæren, Birger LJUNGBERG den 12/12 1939.

Det er en ufravikelig grunnidé for et hvert forsvar at man:

- a. Vet hva man skal forsvare.
- b. Vet mot hvem man skal forsvare dette.
- c. Vet hvilke midler, metoder etc. man kan anvende i dette forsvar mot denne eller disse.
- d. Vet at man i fredstid ikke må befeste noen del av landet som man vet går tapt i en krig.

Det var neppe noen i dette land innenfor forsvar og blant politikere som i 1939 visste hvem vi skulle forsvare oss mot eller hva vi skulle forsvare. Norsk militær ledelse maktet ikke sine oppgaver. Generalstabs-sjef Otto RUGE som senere ble general uttalte i 1937:

«Det er ingen grunn til å legge skjul på at vår hær fremdeles er den slettest øvde og slettest rustede hær i Europa.»

(Understrekning av H. L.)

Skal man planlegge noe som helst, hva enten det er industri, skipsfart eller samfunnsøkonomi, må man i det minste vite hva planlegging består i:

Å PLANLEGGE betyr at man samler sammen alle data og kunnskaper m.v. om det man skal planlegge, og så — trekker man slutninger fra disse data og disse kunnskaper for FREMTIDEN.

Fremtiden er minst 15—20 år frem i tiden. Dersom en sådan definisjon legges til grunn for planlegging av forsvaret i de år, strakk slutningene seg neppe ut over nesetippen.

Når man skal diskutere og vurdere anvendelsen av stats-

midler til forsvaret i de år, er det helt nødvendig å tale om eller skrive om de forskjellige planer som måtte foreligge om angrep på Norge.

Efter at kommunistene ved STALIN og nasjonalsosialistene ved HITLER hadde sluttet sin avtale om deling av en del av verden, var det ingen makt eller kombinasjon av makter som kunne slå dem. Det norske folk hadde det til felles med alle andre folk i den vestlige verden at det var ikke motivert for noe forsvar. Det norske folk hadde det forsvar det ønsket å ha i 1939.

La meg få innskytte at jeg mange ganger rystes over norsk rettsvesen, norske politikere og embetsmenn. Når det gjelder rettsvesenet står det klart for meg at i dette land kan en hvem som helst dømmes for hva som helst, når det gjelder samfunnet ellers står dette klart for meg. I dette land kan en hvem som helst stemples som mentalt syk og sperres inne i sinnssykeasyll selv om han skulle være meget frisk. Det er bare nødvendig at man sørger for at omstendighetene er til stede. Den norske idiotpresse hjelper til med det.

Det er med den aller største ulyst at jeg svarer på en artikkel som den hr. Solberg har skrevet og fått inntatt i avisen. Det er en forutsetning for enhver diskusjon — også om et så alvorlig tema som dette — at man ikke bruker ord og setninger som de hr. Solberg bruker.

Jeg spør ingen, og det gjelder Jørgen SOLBERG, Kongen og resten av ETABLISEMENTET om retten til å TRO, TENKE og MENE hva jeg vil. Det er bare norsk lovverk som kan sette grense for hva jeg kan skrive, FORDI jeg i motsetning til minst 97,5% av folket har vært SOLDAT i omlag 5 år.

Harry Lindstrøm

Bøker innkommet til redaksjonen

- Ivar Frøystad: Fra hesterygg til stridsvogn. Cappelen, 210 sider kr. 98,-.
- Arnfinn Haga: Natt på norskekysten. Den hemmelige militære nordsjøtrafikk 1940—43. Cappelen. 335 sider. Kr. 94,-.
- Arvid Brodersen: Mellom frontene. Cappelen. 187 sider. Kr. 89,-.
- Erling Bauck: Du skal leve. Aschehoug. 249 sider. Pris ikke oppgitt.
- Jochen von Lang: Martin Bornmann. Aschehoug. 312 sider. Pris ikke oppgitt.
- Valentin Senger: — Men noen levde videre. Aschehoug. 194

- sider. Pris ikke oppgitt.
- Eystein Fjærli: Krigens Svalbard. Gyldendal. 139 sider. Kr. 87,-.
- Johs. Andenæs: Det vanskelige oppgjøret. Tanum-Nordli. 295 sider. Kr. 128,-.
- Asbjørn Elden: Oppgjør. Oktober. 292 sider. Kr. 74,-.
- Eduardo Galeano: Songen om oss. Pax Bibliotek. 185 sider. Pris ikke oppgitt.
- Rocco og Antonia: Gris med vengar. Pax Forlag A.s. 138 sider. Pris ikke oppgitt.

Flere av disse bøker vil bli omtalt i «Folk og Land».

En ufrivillig avsløring

Asbjørn Elden:
«Oppgjør»
Oktober Forlag

«Der führer denkt für uns», det var et fyndord enkelte tyskere brukte. Nå var jo ikke alle tyskere nasjonalsosialister, så i dag kan det vel by på vansker å påvise om det var slike eller mulige «andre» som hadde oppfunnet det og/eller brukte det. Men Asbjørn Elden bruker det i sin bok —, for å avsløre «fascismen». Og fascisme, det synes å være alt, så nær som AKP! Så det skulle være nokså tydelig hvem det er som nå «tenker» for Asbjørn Elden!

Om hensikten med boka har vært å avsløre «fascismen», så oppnår Elden noe helt annet.

Han avslører seg sjøl. En av dem som totalt misforsto NS' oppgaver under okkupasjonen, en som, iflg. ham sjøl, gjorde en masse dumheter. En som aldri har hatt følelsen av å tilhøre en familie, en vennekrets, et folk —, og som derfor heller ikke kan ha kjent smerten og skuffelsen da dette folket ble sveket av sine førere og styrtet ut i en formålsløs og folkerettsstridig krig. En som bare var seg sjøl nok, en som alltid smisket for dem som i øyeblikket hadde makt. En som nok kunne bli «fascist» (i odiøs betydning og pokker til kar så lenge «Tyskland seiret på alle fronter», men som nådde fram til sitt «vintersolverv» så snart krigslykken begynte å snu seg. Han var, fremdeles iflg. hans

egne ord, på forhånd klasseforræder og landsforræder. Med sitt oppgjør har han begått sitt tredje forræderi: «Grunnplanfascisten» er blitt «grunnplankommunist», — med alle sine gamle «ansikter» i behold.

Det har ingen hensikt å imøtegå forfatterens mange absurde påstander og feilaktige slutninger. Det får være nok å fastslå at Elden aldri har vært nasjonalist. Han vet neppe en gang hva fedrelandskjærighet og nasjonal sjølrespekt er. Slike typer er like farlige i en motstandsbevegelse som i en samarbeidsgruppe. Derfor —, vær på vakt, dersom Norge ennå en gang skulle komme uti ulykken. Vi vet det kan skje.

Trygve Engen

NÜRNBERGPROSESSEN — EN RETTSFORNEKTELSE UTEN SIDESTYKKE

(forts. fra side 6)

«sannhet» som passet for seierherrene. Dette gjorde forsvarernes arbeide mer og mer problematisk. Forholdene tatt i betraktning, gjorde de tyske forsvarerne et grundig arbeide for sine klienter.

Jeg omtalte foran den terror som de tiltalte ble utsatt for. At det ikke bare var underordnede bøller som drev på egen hånd for å få avløp for sadistiske tendenser, viser følgende som Irving omtaler: En kaptein i USAs armé, en dr. Korda (opprinnelig fra Tsjekkoslovakiet) forhørte i en fangeleir stor-admiral Dönitz' nestkommanderende, admiral Eberhard Godt. Dr. Korda truet ham, og meddelte ham at hvis han ikke ville avgi vidneprov mot Dönitz, så måtte han regne med å bli hengt sammen med denne. Hvis han derimot ville gjøre som han ble bedt om, ville han få slippe tiltale. Da denne trusel ikke førte til det ønskede resultat, ankom hele den store War Crimes Commission stab fra Washington, og disse høye herrer inntok en like truende holdning som dr. Korda. «Vil De nu vitne mot Dönitz — ja eller nei? Dette er Deres siste sjanse!» Da admiral Godt fortsatt nektet, avsluttet herrerne fra Washington affæren med følgende bemerkning: «Dette vil

De nok angre meget på». Det fremgår tydelig av Irvings bok at både briter og amerikanere brukte rene gangstermetoder for å overtale tyskere til å vitne mot sine kamerater eller overordnede.

Irving nevner også hvordan englenderne i 1940 skjøt med maskingevær på ubevæpnede tyske sjøfolk som flyktet over isen da englenderne angrep «Altmark» i Jøssingfjord. Som foran nevnt, hendte det stadig at vitner som ikke avgav ønsket vitneprov ble satt i fengsel for å «mykgjøres». Men også advokatene til de tiltalte måtte finne seg i de verste overgrep. Således ble von Neuraths advokat arrestert og satt i fengsel i 6 uker uten noen anklage.

Tortur av fanger.

Oswald Pohl, organisatoren av de tyske konsentrasjonsleirer, ble tvunget til å avgi falsk vitneprov mot minister Walter Funk. Da Pohl selv kom for retten, ble det fastslått at hans vitneprov var fremkommet etter tortur av verste slag: Engelske og amerikanske soldater hadde bundet ham fast til en stol. Slik fastbundet, hadde man slått ham bevisstløs. Derefter hadde man skåret ham med kniver i ansiktet og smurt sårene inn med salt. Senere ble han sparket og sparket, og tvunget til i time etter time å løpe

på stedet. Så ble han forhørt når han var i en slik tilstand at han tilstod hva som helst. Alle de tiltalte celler var forsynt med hemmelige lytteapparater for at man skulle kunne avlytte eventuelle samtaler mellom de tiltalte. Irving nevner at den betydeligste personlighet blant de tiltalte var riksmarskalk Herman Göring. Hans kraft og slagferdighet skaffet aktoratet meget hodebry, og til slutt lurte ham dem for den triumf å få se ham dingle i galgen. Dagen før henrettelsen skulle finne sted, tok han sitt liv ved hjelp av en giftampulle han angivelig hadde skjult på seg.

Irving nevner også i sin bok at de amerikanske prosesser i Dachau var en hån mot all rett. Både de anklagede så vel som deres forsvarsvitner ble brutalt slått og mishandlet for å få frem falske tilståelser. Mange ble også dømt til døden, og etterpå meddelt at de ville bli «benådet» hvis de ville vitne mot andre fanger. Jackson medga at amerikanske offiserer hadde benyttet terror mot fangene også i Nürnberg. Da generaloberst Jodl kom til fengselet i Nürnberg, rev man brutalt av ham alle distingsjoner på hans uniform, og kalte ham hele tiden bare «krigsforbryter Jodl». En lignende opptreden av tyske militære overfor fangne offiserer, hadde vært helt utenkelig, og forekom heller ikke under

hele krigen.

Da dommene var avsagt, var det om å gjøre å få de dødsdømte henrettet så hurtig som mulig. Den amerikanske og franske guvernør, var villige til å benåde Jodl. Men den russiske og engelske sa bestemt nei. Den engelske luftmarsjall Douglas, som selv hadde ledet terrorbombingen av Tyskland, benektet at han hadde vært drevet av hevnfølelse. Men sannheten er den at en falsk påstand fra Douglas' side mot Jodl om at Jodl hadde latt 50 engelske flyvere skyte etter ordre fra Hitler, hadde vært grunnen til at han fastholdt dødsdommen over Jodl. Det har senere vist seg at påstanden til Douglas var falsk, og Irving hevder at det ikke finnes noe bevis for den. Også Jackson mente at Jodl burde benådes.

Seierherrenes hevn

Nürnberg-prosessen har bare kunnet skade, sier Irving. Den er utelukkende en seierherrenes hevn over de beseirede, og den lærdom den var påstått å skulle gi menneskeheten, har man konsekvent nektet å trekke. En rekke angrepskriger er blitt ført etter den uten at noen ansvarlig politiker har forlangt at angriperne skal stilles til ansvar for sine handlinger. Et forslag i 1946 i FN om å gjøre Nürnberg-prinsippene til en internasjonal

lov for fremtiden, ble snarest sendt til en FN-komité for folkerettsprosmål, hvor forslaget straks ble henlagt.

Ovenstående utgjør hovedtrekkene i den engelske historiker Irvings tankevekkende bok. Irving skriver særdeles godt, og han har den for en historiker meget vesentlige egenskap at han kan stille seg på siden av begivenhetene, og objektivt vurdere hva som egentlig har skjedd uten forutinntatthet mot den ene eller annen part. Slik bør all historisk skrivning være. En søken etter sannheten bør være den absolutte rettesnor. Men en vesentlig betingelse for at sannheten skal komme til sin rett, er at man ikke fortier noe. For da blir helhetsbilledet galt. Slik det stort sett har skjedd etter siste verdenskrig. Alle tyskernes vitterlige eller påståtte forbrytelser, har blitt belyst nærmest til overmål, mens de alliertes minst like store forbrytelser, og i mange tilfeller meget verre forbrytelser, som f. eks. fordrivelsen av over 15 millioner, mord på 2,5 million tyskere i østområdene og utlevering av millioner til slavearbeide i Sovjet, forbigås i stillhet. På den måten kan den store masse bare få et fullstendig falskt bilde av hva som egentlig foregikk under krigen og i månedene etter at den var slutt.

Brage

Vidkun Quislings urne

Vi vet at Quisling ble drept på Akershus festning i oktober 1945, i nærvær av en stor tilskuermengde. Vi vet også at hans legeme ble kremert straks etter. Men hva skjedde med asken? Ble den strødd for vinden?

Myndighetene påstår at Quislings aske ble oppbevart pietetsfullt, og gitt til fru Maria. Det er riktig at hun mottok en askerne i slutten av 1940-årene. Men hva inneholdt urnen? Hvilken garanti hadde hun for at myndighetene ikke løy for henne? Disse menneskene er jo ikke akkurat kjent for sin sannhetskjerlighet — aller minst i spørsmål som angår Quisling. De hatet ham inntil vanvidd. De kunne ikke få gjort nok ondskap mot den mannen. Han ble endog nektet det beskjedne privilegium å velge sin egen forsvarer. For meg virker det utenkelig at disse hevngjerrige menneskene skal ha vist respekt for Quislings aske. Jeg holder det for mest sannsynlig at de strødde asken for vinden straks etter kremeringen. Jeg tiltror dem en slik handling.

Myndighetene vil selvsagt benekte dette. Imidlertid må vi ikke glemme hvordan de oppførte seg under landssvikoppgjøret. Intet

middel var for sjofelt mot Quisling og NS-folk. Det var ikke grenser for sadismen og ondskapen. Myndighetene gjorde hevnen til vitenskap. De konstruerte en grunnlovsstridig straffelov med tilbakevirkende kraft — en hevnlav som bl.a. gjorde det mulig å straffe folk for deres tankevirksomhet. Og de publiserte en viktig regjeringsproklamasjon fra 1940 i *forfalsket utgave*. De var helt avsyndige i sin hevntørst.

Norge var på mange måter et galehus dengang. Det var som om vanviddet eksploderte blant de «gode» nordmenn. Det vrimer av eksempler på det. Jeg skal nevne noen: Politiet betraktet seksualsadister med velvilje og sympati, og lot dem uhindret få mishandle unge piker offentlig så blodet fløt. Etter mishandlingen ble pikene arrestert. Mange av dem ble så seksuelt misbrukt i fengslene. — I Oslo's restauranter ble det skålt i begeistring for atombomben da den hadde utslettet Hiroshima. Også Kirkens menn var begeistret for atombomben. Gud ble takket for mye rart fra norske prekestoler i de dager.

Vanviddet nådde sitt høydepunkt sommeren 1947. Da oppfordret myndighetene norske

skip til å drive sjørøvervirksomhet i Atlanterhavet. («Solbris»-affæren) Den blodtørstige oppfordring ble gjentatt flere ganger i kringkastingen, og utelukket enhver tvil om at Norge var galehus på denne jord. Landet som utdeler Nobels fredspris oppfordret til sjørøvervirksomhet midt i det 20. århundre. Det er ikke tvil om at det rablet fullstendig for myndighetene den 28. juli 1947.

Jeg spør påny: Kan vi stole på disse menneskene, etter alle deres vanvittige påfunn, etter alle deres ondskapsfulle usannheter og lovbrudd? Kan vi tro det de sier om kremeringen av Quislings legeme? Skal vi tro at de oppbevarte hans aske pietetsfullt?

Jeg har alltid hatt mistanke til den urnen de ga fru Maria. Jeg tror den historien var en skinnmanøvre fra myndighetenes side, noe de gjorde av hensyn til sitt rykte — sitt eftermæle. De er utvilsomt flinke til å bløffe. Men jeg tror dem ikke. Jeg anser det som helt utelukket at den mystiske urnen inneholder Quislings aske. En kan ikke vente selv det minste edelmot av rakkerknekter.

Ole Nilsen

Norges vei inn i krigen

Fremstillingen av det som førte til 9. april, er etterhvert blitt litt mer balansert, og artikkelserien «Norges vei inn i krigen» i Aftenposten er et godt eksempel på dette. Men selv disse artiklene ble forsynt med en svært så ensidig vignett som illustrerer en kraftig hakekorsklo ferdig til angrep på det stakkars lille Norge. Hvorfor var ikke også de vestalliertes klo kommet med på skissen, og hvorfor kom det ikke bedre fram i artiklene at denne kloen egentlig var først ute på jagt.

Allerede under første verdenskrig var engelskmennene med Churchill i spissen ute med planer om operasjoner mot Norge, og Churchill ivret etter det samme allerede fra den første krigsmåneden i 1939.

Hva franskmennene angår, fremsatte general Joffre planer om operasjoner i Norge i 1916, og mot slutten av 1939 var det general Gamelin som gjenopptok de samme ideer. Russernes angrep på Finland var et godt påskudd for å sende «hjelp» via Narvik og Kiruna, for derved å få stoppet malmtransporten til Tyskland. Og dertil ønsket franskmennene å få i stand en krigsskueplass langt borte fra

hjemlandets grenser.

All seriøs forskning viser klart at de vestallierte var først ute med planer om angrep på Norge og okkupasjon av strategisk viktige norske byer. Denne forskning viser også at de tyske operasjonsplaner ble satt i gang som mottrekk. Det gjaldt for tyskerne å ikke bli fullstendig innsirklet.

Allerede i begynnelsen av mars 1940 ble spesielle britiske og franske troppestyrker beordret til havneområder for innskiping til Norge, men så ble det slutt på krigen i Finland, og dette forhold sammen med regjeringskrise i Frankrike resulterte i en utsettelse. Det var denne som gjorde at tyskerne klarte å komme de vestallierte i forkjøpet.

«Historikeren» Skodvin har villet ha det til at de vestallierte avskrev angrepsplanene på Norge ved krigens opphør i Finland og at det egentlig var hjelp til Finland som lå bak. Men dette stemmer ikke med de faktiske forhold. De franske styrkene ble foreløpig permittert, og de engelske divisjonene forflyttet, men allerede midt i mars tok de vestallierte igjen opp angrepsplanene på Norge. Og sist i måneden gikk de igjen i gang med å samle

(Forts. side 13)

EN ETTERLYSNING

Av LEIF KARLUNG

For 35 år siden, en uke etter påske, med sne og sol en søndag var vi tre unge jøssinger på far-ten. Vi formelig boltret oss oppe i Hauketoåsen i en slags minimanøver. Vi skulle perfektionere oss i å drepe grønnkledte soldater med et nærkampvåpen vi hadde for hånd. Ja, vi var vel nødt til å ha i mente at andre også kunne komme i vår skuddfarlige linje. Hva visste vi om det — ?

Hvor gode vi var til å drepe, eller skyte på blink, blikkbokser og små medisinflasker, se det tok vi særlig hensyn til. Vitsen var at vi var villige nok til å unnsatte våre befriere med det vi kunne makte. Vi skulle jage dem ut av landet så de måtte svømme hjem.

Gode strategier trener ikke for meget, man skal jo ha krefter til å sloss. Men man trener heller ikke for lite, av hensyn til det motsatte. En avveining her, denne søndagen for 35 år siden, den ble utelukket tatt p.g.a. at vi måtte rasjonere på ammunisjonen. Vi hadde også en forut- anelse om at vi kanskje var blitt hørt. Skudd i åser har som kjent en ganske lang rekkevidde som forsterkes av ekko. Vi måtte også tenke på toget som på slike dager ikke gikk som normalt. Vi måtte også tenke på dagens høydepunkt i familien, nemlig søndag middag. Den bestod i mitt tilfelle for «sol-i-kål», noe jeg ikke sa nei takk til den gang.

Så var det altså oppbrudd og et strategisk tilbaketog som det het i Verdensrevyen på Scala. Av hensyn til fotefar i sneen og eventuelle gjenkjennelser på vei ut av eksersisplassen, stappet vi alle beviser ned i en hul trerot og rislet råttent tresubstans over. Folk som lever i livsfare må tenke og handle derefter.

Så bar det nedover åssiden og over en liten bro, så var vi på storveien. Vi gjorde ikke slik smågutter pleide å gjøre. Nei, vi var rake i ryggen og stive i blikkene, preget av alvor. Vi hadde ikke gått mange hundrede metrene før alt av helteglorie forsvant som dugg for solen. For like bak en sving skimtet vi tyske ordonanser og veipatruljer. To motorsykler i full utrustning eskorterte en tredje motorsykkel med sidevogn med offiser. De kom mot oss i luntetrav.

— Vi løper over jorden, foreslo Gunnar.

— Ja, svarte Ivar. — Det gjør vi — !

— Nei! Da blir de bare mistenksomme og kommer etter oss, sa jeg straks. Jeg var den eldste. Jeg kunne nå å bli atten dersom jeg ikke ble tatt. Det var jeg som hadde våpenet, ammunisjonen og ansvaret for det hele. Kameratene lystret blindt og vi plystret nærvøst og gikk freidig videre. Tyskerne var luft. Vi ensset dem ikke. Vi ble bare red-

dere og reddere eftersom avstanden ble kortere og kortere. Da de passerte oss var det som å stikke hull på en ballong, og vi følte oss så lette at vi kunne fly i været av glede og rus, lik svalene som lekte seg i sitt ess og sitt himmelrom over hodene på oss. — Men, det var for tidlig. Tyskerne snudde elegant like bak oss og kjørte opp på siden og ropte: PASSKONTROLL!

Tennene skranglet, tarmene slynget seg rundt ryggraden og ribben, ansiktet antok fjollete grimaser og knærne skalv. To hundrede meter lenger ned forsterket marerittet seg. Der stod det en bilkolonne med soldater og offiserer. Sivile var ikke å se. En stor grågrønn lastebil med sitt kamuflerte presenningshus stod og sperret veien over den lille broen i retning Ljan. To vepnede vaktposter viste seg i åpningen og skygger av andre kunne også skimtes, innenfor disse.

Vi som nyankommet ble tatt hånd om av en tysk obersturfur og hans assistenter. Mine to venner viste frem sine pass og fikk gå. Jeg hadde ikke pass, men en rompetaske med mitt skytevåpen og ammunisjon. Det eneste jeg tenkte på var min mor. For hennes skyld var jeg redd. En hel revy av tilbakeblikk og nye muligheter for hennes og mitt liv passerte hjernen, og jeg øynet den eneste mulighet som fantes: — rekkverket på broen og bekken. Mens jeg ble forhørt og gjorde meg dum, presset jeg meg opp mot rekkverket så det gjorde vondt i ryggen og fiklet med beltespennen til tas-ken i den hensikt at den ubemerket skulle havne i bekken. Hadde jeg tasken med meg inn i presenningskahytten ville det måtte stå om livet for meg. Hva så med min mor?

Like før tasken skulle til å falle ble obersten forstyrret av en ordonans på en NSU-sykkel. Han snudde seg og leste en skriftlig melding og gav sine ordre, slo helene sammen og hilste militært og elegant. Mens dette foregikk kom det en norsk frontkjemper med befalingsgrad bort til meg og pratet fornuft: — Tyskerne vil deg ikke vondt. De vil bare ha orden i sakene. Hjelp til å forstå ham. Gjør det lettere for ham, anstreng deg og vis vilje til samarbeid, så går det lettere enn du tror. I motsatt fall havner du berettiget oppe i den kasjotten der. Han pekte mot lasteplassen og de to vaktpostene.

Han la hånden sin på skulderen min og bad: — Vær så snill og legg godviljen til... mens han stirret med vennlige øyne rett inn i mine.

Så var obersten der i all sin iskalde virkelighet. Jeg ble så opptatt av ham at jeg ikke visste hva jeg følte. Jeg hadde vært

Når dvergene kaster lange skygger er det solfallstider

Herr redaktør!

Landsforrederi, også kalt landssvik, må vel kunne defineres slik:

«Å prisgi sitt fedrelands interesser til fordel for en fremmed makt, eller makter. F.eks. å pantsete verdiene i sitt land til den internasjonale storfinsans og derved gjøre den arbeidende befolkning, som skal betale skatene i landets fellesskap, til renteslaver.

Det er vanskelig å forstå at man skal bedømme en meningsmotstanders motiver slettet mulig. Selv forsøker vi å være objektive.

Når f.eks. Martin Tranmæl, Olsen Hagen, Oscar Torp, Einar Gerhardsen, Trygve Lie og andre sto tilsluttet den 3. internasjonale, (gjennom AP) var det ikke for å gjøre Norge til en Sovjetrepublikk, men for å frigjøre arbeiderne, som etter deres mening var underbetalt, tildels arbeidsløse og med dårlige sosiale kår. De trodde at det kommunistiske Sovjet hadde det riktige system og ønsket å lage noe lignende. Med vanlige midler så de ingen utveg, og søkte derfor hjelp utenfra. De var villige til å omstyrte forfatningen selv om det ikke var med parlamentariske midler. For å gjengi noen uttalelser fra agitasjonen:

«Vi er villige til å omstyrte den bestående samfunnsorden med alle til rådighet stående midler. Blir dere kommandert ut i krig, så vend våpnene mot eget befall.»

i mange farlige situasjoner før, men denne var helt unik. Men det var tent et håp og jeg grep fatt i redningsbøyen med alt jeg hadde av vett og forstand. Så utrolig det enn høres ut, forstod jeg nesten hvert ord offiseren sa og jeg klarte til og med å svare med mitt tyske hungersnød.

Navn og adresse, fødselsår og dato, ble skrevet ned. Hvorfor hadde jeg ikke PASS! Rasjoneringskort!?

— Det befinner seg på Ullevål sykehus avdeling G. Jeg glemte å få det med da jeg ble sendt hjem som smitefri difteripatient.

PRESIS da skjedde det flere ting samtidig. Kameratene mine ropte høyt og tydelig: — LEIF, KOMMER DU SNART!

FLØYTEN til toget...

Obersten oppfattet situasjonen raskt og beslutsomt sa han: Vi kontrollerer sykehuset. Reis hjem og bli der resten av dagen så vi kan... Hent pass og rasjoneringskort senest imorgen. Du kan gå...! Han pekte mot toget som ruste inn mot perrongen. Jeg løp — og satte visst ny

«En kommunist har intet fedreland. Bare skyt hele landet i grus. Jeg er proletar og eier ikke noe av det, så det raker ikke meg. Kapitalistene kan forsvare pengesekkene sine selv.»

En forsvarsminister uttalte i et foredrag: «Det har alltid vært en utbredt oppfatning innen vårt parti AP) at vi skal gjøre den borgerlige hær så ubrukelig som mulig.»

Når Alfred Madsen bragte med seg økonomiske midler fra Sovjet for å lage politisk omveltning i Norge, var det en god gjerning etter hans mening. Alle de her nevnte regnet seg som gode nordmenn og dette synet deles av mange her i landet. Annerledes stiller det seg med oss: Når det gjelder NS-folk var alle deres handlinger klanderverdige, og deres politiske meninger djvelskap og landsforrederi. I en internasjonal konflikt må det være tillatt straffefritt å ha en oppfatning som avviker fra den som innehar makten, eller får den, ved konfliktens slutt. Det er en negativ lavmålspolitisk taktikk som har gjort seg gjeldende etter krigen, og som er en kulturnasjon uverdig.

Artikkelen om Herman Harris Aall i Aftenposten av 9. april i år må vel slå alle rekorder, og man må vel bruke gravemaskin for å komme dypere.

Å fremstille det slik at dr. juris og dr. philos Herman Harris Aall, som hadde studert samfunnsvitenskapen i en menneskealder, og dermed både kommunisme og nasjonalsosialisme,

skulle komme som en slags uvi- tendende «dott» for å lære av tyskerne, må vel være toppen av tåpelig journalistikk.

Hensikten med en slik artikkel må være:

Å tjene penger på skrivingen, drive direkte ond sinnethet mot sine medmennesker, lodding av intelligensnivået hos landsmenn. Artikkelen er nemlig en direkte undervurdering av lesernes intelligens.

Man kan ikke påberope seg å kaste nytt lys over begivenheter, som er godt kjent fra tidligere.

Bare en ting kan artikkelforfatteren oppnå: Å ramme Aalls slektninger og venner for å straffe disse ekstra. Disse har sikkert fått nok av «rettferdigheten» og er nok fullstendig mette av den.

Vi vet fra før at dagbøker er den dårligste kilde man kan øse av, fordi det ofte er falsknerier. Den siste serien i TV handler om de forfalskede dagbøker til Mussolini. Artikkelen er også stupid skrevet, idet den gjør Vidkun Quisling til en godtroende «dust» som utførte sine handlinger under hypnose av Aall.

Nå må kulturredaktøren i landets største avis komme over på kultursiden, og ikke samle brensel til løggen og hatets flammer.

Nå må De bli med hatet ferdig, som kulturmann vis Dem verdig. Derfor Finn Jor la de avdøde og ferdigsonte få fred i sin jord.

Abonnent

norsk rekord på distansen. Jeg måtte niholde på taske og rem så jeg ikke mistet den mens jeg løp. Jeg tok tak i stigtrinn og rekkverk med numne hender og skalv over hele kroppen når jeg var velberget på toget.

— Skal du ikke inn i kupéen du da Leif?

— Om en stund, mumlet jeg nesten uhorlig.

Reaksjonen var voldsom og jeg var ikke i stand til å tenke klart. Jeg bare sendte takkesig- ser til denne frontkjemperen og håpet at han hørte meg. Jeg var viss på at han hadde reddet mitt liv. Dess verre min egen stilling hadde vert dess større var hjel- pen. Og at han mente å hjelpe et menneske i sin største nød, det var jeg helt overbevist om.

Våpenet var en Liengfeld 9 m/m med tønne, en engelsk armérevolver jeg hadde skaffet meg i bytte med en flaske sprit jeg fikk av min mor. En rebelsk person var blitt observert i en hybel like ved Lakkegaten skole. Jeg forstod at det var en Ålesun-

der som hadde fått et akutt tilfelle av nærvær og kunne finne på å gå til angrep på hvem som helst når som helst. Mannen var langt fra edru og gode råd lå i den spritrasjon min mor hadde i sin besiddelse. Situasjonen var høyst alvorlig og med min mors omtanke ble mannen reddet og våpenet mitt til odel og eie. Det ville vært tragisk i dobbelt forstand dersom ikke hellet hadde vært med meg bare 5—6 uker senere.

EFTERLYSER derfor den frontkjemper som måtte lese denne artikkel og kjenne seg igjen. Jeg kan tenke meg man- nens alder til ca. 60 år og mid- dels høy. Jeg vil mer enn gjerne komme i kontakt med vedkom- mende etter 35 år. Jeg har meget å takke for og jeg er helt overbevist om at det finnes svært mange gode nordmenn i Norge fremdeles. De beste av dem har kanskje gjort det like ubemerket. Kontaktadresse fåes i red.

Vennlig hilsen
Leif Karlung

Dette til ettertanke

Tidligere medlemmer av Nasjonal Samling er av den bestemte mening at Rettsoppgjøret var feil anlagt. Istedenfor Riksrett over de virkelige ansvarlige og skyldige for krigen i 1940—45, som den første fase i oppgjøret, fikk vi et oppgjør fra den gale enden hvor okkupasjonstidens NS-folk ble gitt all skyld.

Regjeringen Nygaardsvolds forhold inntil krigsutbruddet og senere er aldri blitt rettslig belyst. Dens forhold til «Elverumsfullmakten», til kapitulasjonen 10. juni 1940, til riksrådsforhandlingene høsten 1940, dens opphold i London og dens forhold til våre hjemmeverende nordmenn osv., osv. med Oslo-bisp, presidentskap og Storting, alt sammen kokte bort under et gigantisk oppbud av krigsrett over Nasjonal Samling.

Ca. 250 000 tyskerarbeidere ble på samme måte unndratt granskning. Bare NS, hvorav mange var idealister, ble erklært som de skyldige og enda i dag, over 30 år etter, er det umulig å få rokket på de innpiskede forestillingene om hva som var riktig rettspraksis.

Kort sagt: Først og fremst måtte Riksretten over de virkelige skyldige finne sted. Derefter måtte alle som hadde tjent penger og beriket seg på krigen komme under granskning og så, først i 3. fase av oppgjøret, måtte det eventuelt bli spørsmål om nærmere granskning av enkelte NS-medlemmers holdning og handlemåte.

I «Morgenbladet» for 9. april 1960 skrev overlege Johan Scharffenberg en artikkel med følgende overskrift over 7 spal-

OBSERVATOR

ter: «Vi bør erkjenne vår egen skyld». I denne artikkel heter det bl.a.:

«Alle ærlige nordmenn bør innrømme at vestmaktene hadde planer om å drive Norge ut av nøytraliteten og at Tyskland ville foretrukket norsk nøytralitet, men fant å måtte komme vestmaktene i forkjøpet.»

«Utenriksminister Koht kom snart til den vurdering at vestmaktene gjerne ville drive Norge inn i krigen, og at Tyskland fant norsk nøytralitet gavnlige for sine egne interesser, men kunne bli provosert av vestmaktene til å angripe Norge.

Dette var en riktig vurdering, men det er ikke på det rene om han forstod at vestmaktene (især Frankrike) ønsket et tysk angrep på Norge og Sverige for å få et nytt krigsteater her ...»

Og så noen kommentarer til 9. april 1940:

Vår regjering reagerte ikke på varslene foran 9. april. Generalstabssjefen og kommanderende admiral oppsøkte så 5. april forsvarsministeren og krevet mobilisering: Intet resultat. Så sent som 8. april kl. 10 ble det krevet overfor statsminister Nygaardsvold at kirkeklokkene over hele landet skulle ringe til mobilisering kl. 12, men statssjefen ønsket ikke å belæres. Sjefen for generalstab, oberst Hatledal, foretok forøvrig hele to henvedelser til Kong Haakon med innbyggende anmodning om øyeblikkelig mobilisering. Han ble

hver gang bryskt avvist av Kongen. Hvorfor?

Ja, hvorfor ikke mobilisering? Studer noten fra England av 5. april til den norske og svenske regjering med henstilling om at alle dører skulle stå åpne når de kom. Fra Sverige ble kravet blankt avvist, og de slapp krigen. Norge lot alle dører stå vidt åpne (Agdenes og Bergenshus f.eks.) og vi måtte selvsagt komme med i krigen. Alt dette er skildret så klart og objektivt både i den svenske hvitbok fra den tiden og i innstillingen fra den norske granskningskomiteen av 1946 (professor dr. Bergsgaards bilag) at det står urokkelig. Når derfor regjeringen ventet invasjon av vestmaktene disse dager, og av den grunn la hele kysten forsvarsløs, kunne den selvsagt ikke mobilisere, hverken 5. eller 8. april. — Derfor skildrer Granskningskomiteen regjeringen som den hovedansvarlige for at vi kom med i krigen og ble hærtatte.

Om hendelsene i 1940 skriver «FARMAND» i nr. 23 av 8.6. 193, følgende:

«Ingen ble stillet for Riksrett i 1945. Hverken Stortingets Presidentskap som ville ha avsatt Kongen, eller Regjeringen som hadde hovedansvaret for det som hendte.

Sannheten om 1940 er meget bitter for nordmenn — som nasjon. Motstandskampen var ingen spontan nasjonal reisning mot okkupant og undertrykker, men skyldtes eksemplet av noen få. Det er i deres dåd det norske folk soler seg i dag.»

Professor Johan Vogt behandler i sin kronikk i «Dagbladet» 31.3. 1956 bl.a. Quislingsprosessens kvalitet. Han kommenterer her en bok av den amerikanske reporter William L. Shirer, og anfører bl.a.:

«Hans fremstilling av Quislings rolle våren 1940 stemmer overens med de oppfatninger som de fleste av oss hadde i 1940 og i 1945, men ikke med det bilde vi kan danne oss på grunnlag av det historiske materiale som nå foreligger. Man kan som kjent også gjøre en skjelm urett. Vi vet nu at Quisling ikke hadde forhåndsinformasjon om den tyske okkupasjon, og også at hans usurpasjon den 9. april ikke var foretatt etter avtale med den tyske krigsledelse.»

Professor Johan Vogt skriver i en kronikk i «Arbeiderbladet» for 2.9. 1964, under overskriften «Tysk okkupasjon i relieff», bl.a. følgende:

«... Det var bare ett alternativ for det opprettede Quislingregime, nemlig om-dannelse av Norge til et protektorat, i likhet med de okkupasjonssystemer som man fikk i Nederland, Bøhmen og Polen. Vi ville i dette tilfelle hatt et langt større tap av menneskeliv enn hva vi faktisk fikk.» ... «Vi vet nu at han i krigens siste par år bare vek tilbake for et brudd med tyskerne, fordi alternativet for hans styre ville bli et tysk protektorat, hva som ville ha påført det norske folk overmåte store byrder ...»

Vidkun Quisling holdt en tale 7. mai 1945, hvor han henviste til den kjente danske folkerettslærde Erik Bruell i en vitenskapelig folkerettslig avhandling i

Nordisk tidsskrift for internasjonal rett, hvor det heter:

«Det statsoverhode, den regjering, respektive de embedsmenn som stiller seg til okkupantens disposisjon, fortjener så langt fra i den anledning å betegnes som overløpere eller liknende, at de tvertimot derimot gjør deres land en tjeneste som etter omstendighetene er vesentlig større og ikke stiller mindre krav til mot og personlighet enn med våpen i hånd å motsette seg en besettelse for slett ikke å tale om ved flukt å unndra seg sine forpliktelser.»

«Uttrykket «til okkupantens disposisjon» er ikke det rette uttrykk for vårt vedkommende. Men ellers tillater jeg meg fullt ut å ta denne folkerettslige anerkjennelse til inntekt så vel for meg personlig som for den nasjonale norske regjering og hele vår nasjonale samlingsbevegelse ...»

Før stortingsvalget høsten 1945 fikk et betydelig antall mennesker sin stemmerett suspendert. Ifølge «Nationen» for 19.1. 1949 ble mer enn 90 000 saker etterforsket. Etter disse opplysninger kan man anta at det var 60—65 000 mennesker som ble fratatt adgangen til å delta i stortingsvalget. Dette oppgjøret var omtrent utelukkende rettet mot Nasjonal Samling, og de ca 250 000 tyskerarbeidere ble helt holdt utenfor oppgjøret.

De aller fleste som ble fratatt stemmeretten, ville antagelig ha stemt borgerlig. Derom kan det ikke være noen fornuftig tvil. Da tyskerarbeiderne, som soknet til de to arbeiderpartiene, ikke ble nektet adgang til valgurnene, forstår man at det har knyttet seg viktige partipolitiske interesser til oppgjøret.

Dr. Nils M. Langholm, skrev i «Morgenbladet» 19.5.-72 bl. a. følgende:

«Underveis til en historisk dom, er det i dag på tide å fastslå at mange NS-folk hverken var sjofle forrædere eller villedede svermere, men patriotiske realister, som hadde sett den kommende fare og som ville styrke vårt forsvar for å verne vår nøytralitet, som hele tiden kun hadde sitt lands og sitt hjemsteds gode for øyet. Det som skilte var en uenighet i sak — ikke en svikt i fedrelandskjærlighet.»

Tilbake til utgangspunktet: Hr. Bjørn Unneberg, som var formann i den stortingskomité som er tillagt særlig ansvar for vårt rettsliv, skriver en artikkel i «Nationen» den 12.1.-74 under overskriften: «Stortingets verdighet» bl.a. følgende:

«Den tilleggsstraff man nå ønsker å idømme er tap av retten til å være stortingsrepresentant. Man mener visstnok å ha gitt de tiltalte en sjanse til å unngå forfølgelse ved frivillig å trekke seg fra sine verv. Dete har de imidlertid ingen lovlig adgang til. (Forts. side 15)

KAPITULASJONSAVTALEN SOM BLE GLEMT

Diskusjonen om krigstilstanden blusset opp igjen i pressen for en tid siden, uten at det kom til enighet. Det er heller ikke mulig, så lenge den ene part bygger på forvirringen i 1940, og andre viser til krigs- og volds handlinger som vitterlig fant sted på et senere tidspunkt.

Spørsmålet er vel i hvilken grad Norge som stat var juridisk og folkerettslig bundet av hendelsene i 1940. Jeg prøver på en liten analyse av det som skjedde:

Det første år av okkupasjonen tenkte ingen ansvarlig i Norge på videre krigføring mot Tyskland. Oberstløytnanten som undertegnet kapitulasjonsavtalen og ga tyskerne alle de innrømmelser de ba om, offiserene som avga æresord etter oppfordring fra sin sjef, regjeringen i London som lot svenskene sende de internerte tropper tilbake til Norge etter forespørsel, og til slutt Stortinget som manipulerte med kongedømmet — de tenkte alle at nå er denne ulykkelige krigen slutt,

og det gjelder å innrette seg best mulig for å overleve.

Om dette kan der vel egentlig ikke føres noen diskusjon. Alle handlinger fra dengang viser i én retning. En aktet nordmann, offiser og med uklanderlig 'nasjonal holdning', skrev høsten 1940 til sin svigersønn/ingeniør i Østen, som dengang var min kollega der ute, at nå om noengang var tiden inne for utenlandsingeniører til å få fast fot i Norge — for nå ble det fart i sakene!

Men — så merket man etter hvert hva det ville si å være okkupert av seierherren i en tapt krig med storkrigen rasende videre utenfor. Og så — begynte det å gå dårlig med okkupanten på frontene der ute.

Man var ikke lenger så glad for kapitulasjonen og for punktet i avtalen om ikke å kjempe mot Tyskland så lenge krigen varte. At de rolige forhold i Norge nettopp skyldtes kapitulasjonsavtalens bestemmelser hadde vel

de færreste oppfattet. Men nå kunne man gjerne tenke seg å føre krig igjen. Og kapitulasjonsavtalen var lite kjent. Den kunne glemmes. Det hadde de også gjort, de tre statsråder som ble spurt i saken mot Ragnar Skanche. Litt underlig var det jo at avtalen kunne legges frem med deres påtegning.

Dette med krigføring var jo ikke så enkelt allikevel. Men med nye tropper samlet i England skulle det være en mulighet, og man mente vel at dette var folkerettslig forsvarlig, trass i kapitulasjonsavtalen. Men offiserene som hadde avlagt æresord burde jo være utelukket. Jeg vet ikke hvordan man søkte å løse dette spørsmål, men resultatet ble i alle fall at de gjenværende offiserer kom i tysk fangenskap.

Og så kom da Norge med i krigen på et vis og dette ble vel, folkerettslig eller ikke, til fordel for Norge, selv om innsatsen bare var i britisk forband, og selv

om Norge ikke ble godtatt som krigførende nasjon av stormaktene ved krigens slutt i 1945. Hjemmefrontens virksomhet i Norge kunne jo vanskelig betegnes som krigføring — den ble jo også kalt 'illegal'

Men — så dro regjeringen hjem til Norge og startet et rettsoppgjør, som bygget på at det var klart for alle at Norge førte krig, uavbrutt, fra 1940 til 1945. I alle dommer står det at domfelte var klar over det. Subjektive argumenter om at det ikke alltid hadde vært så klart ble overhørt. Mange ble ikke engang spurt.

Det er jo dette striden gjelder, og den blir reist av dem som ble dømt til årelange fengselsstraffer på dette grunnlag. Var denne praksis en rettsstat verdig — etter alt som hadde hendt?

Det er spørsmålet som opptar mange og som ingen vil svare på.

Hafr.

EIDSVOLLSMONUMENTET LIGGER PÅ SØPPELDYNGEN OG KIRKEMINISTEREN TØR IKKE GJØRE NOE MED SAKEN

Vår Kirke- og undervisningsminister, Einar Førde, har ingen illusjoner om at saken Wilhelm Rasmussen ikke vil dukke opp igjen i stortingsalen.

Selv gjorde statsråden en dårlig figur, da han i stortingsmøtet 9. januar i år, ikke turde ta noe initiativ i denne omstridte sak. Det var Kjell Bohlin (H) som reiste spørsmålet om Eidsvollsmonumentets skjebne.

I sitt innlegg sa han bl.a.:

«Saken om Eidsvollsmonumentet har en lang og kronglete forhistorie. De siste ord er ennå ikke sagt, selv om det er de som ønsker det og betrakter hele saken som begravd og ute av verden. Ferdighogde deler og gipsmodeller av Eidsvollssøylen støves ned i et falleferdig skur og lagres for en skjebne ingen kjenner. Heldigvis er det slik at vi sjelden opplever en slik dislokasjon av et kunstverk.

Et raskt tilbakeblikk må starte i 1836, da det ble foreslått reist et monument over eidsvollsmennene. I 1881 ble det satt i gang innsamling til monumentet. I 1925 ble det holdt en konkurranse blant norske kunstnere, og det kom inn 38 forslag. Seiret gjorde professor Wilhelm Rasmussen med utkast under mottoet «Fra Hafrsfjord til Eidsvold». I 1935 var hele søylen modellert. Det samme året samtykket Stortinget i at Eidsvollssøylen skulle reises på Eidsvolls plass, og hoggingen i sten tok til. Finansielle vanskeligheter var årsak til at søylen ikke ble ferdig og reist før krigen. Professor Rasmussen var under krigen NS-medlem og ble etter frigjøringen dømt for landssvik. Dermed var reising av søylen like etter krigen umuliggjort.

Eidsvollskomiteén overlot monumentet til Stortinget i 1957. I 1958 rådet Stortingets byggekomité til at søylen ble reist på Eidsvolls plass. I 1964 ble Eidsvollskomiteén rekonstruert, og Bildende Kunstneres Styre uttalte at søylens kunstneriske verdi er hevet over tvil. I 1967 bad Stortinget Kirke- og undervisningsdepartementet vurdere reisingen av Eidsvollsmonumentet på fritt grunnlag. I 1968 frarådet Kulturrådet fullføring av monumentet, da kunstneren var død og ikke kunne følge fullføringsarbeidet. Kulturrådet ville «utporsjonere» kunstverket, men åndsverkloven, satte en stopper for det. Året etter, i 1969, ble det fra sakkyndig hold, etter anmodning fra Presidentskapet, uttalt at det var fullt forsvarlig å hogge ferdig monumentet etter de foreliggende modeller. Norsk Billedhoggerforening støttet reisingen av søylen på Eidsvolls plass. I 1971 behandlet Stortinget saken om fullføring og reising av Eidsvollsmonumentet. Stortinget opphevet da tidligere stortingsvedtak fra 1935 om samtykke til at Eidsvollsmonumentet ble oppstilt på Eidsvolls plass. Dermed forsvant søylen

som nasjonalmonument. Saken vedrørende fullføring og oppsetting av Eidsvollsmonumentet ble vedlagt protokollen. Med andre ord: Sett en strek over det hele og glem det! Et stort mindretall ville at søylen skulle fullføres og ny plassering vurderes.

I år ville billedhogger Wilhelm Rasmussen vært 100 år. Journalist Berner Hansen har gitt ut en bok om mannen bak søylen, og han kommer inn på nasjonalmonumentets tragiske skjebne. Det er antydning av representanter for billedhoggerens arvinger at dersom intet skjer med søylen, vil forhandlinger om salg av søylen til utlandet bli overveid.

Ser vi på debatten i 1971 og bakgrunnsstoffet og bilagene, var det så langt jeg kan se, mye som talte for fullføring og reising av monumentet, men konklusjonen stemte liksom ikke, og i mine ører skurrer vedtaket.

Vi kan ikke straffe et kunstverk. Det kan ikke være tvil om at søylen er et verdifullt monumentalt kunstverk. Det er uverdigg at et av de største billedhoggerarbeider i vårt land skal stables bort i et skur. Så rikt på monumental kunst er ikke vårt land at vi har råd til det. Monumentet har fått en urettferdig skjebne, og så lenge det ikke er reist, vil det med jevne mellomrom dukke opp spørsmål og etterlysninger i denne sak.

Vil det nå, ved inngangen til 1980-årene, 55 år etter at Rasmussen vant en stor og offentlig konkurranse om Eidsvollsmonumentet, bli tatt kontakt med Rasmussens arvinger med sikte på å få avklart spørsmålet om fullføring av monumentet og om et høvelig sted for reising?»

Statsråd Einar Førde: «Eg vil i tilknytning til spørsmålet understreke følgjande frå historia og bakgrunnen til Eidsvollsmonumentet:

Saka vart sist behandla i Stortinget 13. mai 1971. Etter tilråding frå Presidentskapet i Stortinget vart det den gongen gjort følgjande vedtak:

1. Stortingets vedtak av 22. juni 1935 om «samtykke til at Eidsvollsmonumentet oppstilles på Eidsvolls plass», oppheves.
2. Saken vedrørende fullføring og oppsetting av Eidsvollsmonumentet vedlegges protokollen.

Første delen av vedtaket vart gjort med 107 mot 14 røyster. Andre delen vart vedteken med 72 mot 50 røyster. Dei 50 røysta for eit framlegg om at monumentet kunne reisast ein annan stad.

I brev av 29. februar 1972 oppmoda Stortingets presidentskap Kyrkje- og undervisningsdepartementet om å ta over lagringa og forvaltninga av monumentet. Som det vil framgå av dette, er oppgåva til departementet å sikre ei forsvarleg lagring av monumentet. I samarbeid med Kyrkje- og undervisningsdepartementet arbeider Statens bygge- og eiendomsdirektorat nå med å finne ei meir permanent og betre løysing på lagerproblema enn vi hittil har hatt.

På bakgrunn av stortingsvedtaket i 1971 finn eg det ikkje rett å ta noe initiativ for å få fullført og reist Eidsvollsmonumentet. Eit slikt initiativ bør etter mi meining eventuelt kome frå Stortinget.»

Kjell Bohlin: «Jeg takker statsråden for hans sikkert velmente svar.

Jeg må bare gjenta at en mann kan tiltales og dømmes for landssvik. Et kunstverk kan aldri stilles for noen domstol. Om det er nødvendig, kan jeg presentere en lang liste over kunstnere med mer eller mindre forskrudde politiske ideer, men som har vært kunstnere av stort format.

Rasmussen var ingen dårlig billedhogger. Det er nok å vise til Olav Tryggvason-statuen i Trondheim og monumentet over polfarer Hjalmar Johansen i Skien.

Riktig er det vel også å understreke at dersom åndsverkloven ikke hadde satt en stopper for en oppdeling av Eidsvollssøylen, ville sokkelen med vikingrekken i dag vært plassert på Idrettshøyskolen.

Jeg vil ikke gjøre meg til noen overjury eller dommer over Rasmussens Eidsvollssøyle. Det jeg slår fast, er at den seiret i en legal og stor, åpen konkurranse. Stilretninger er det ufruktbart å diskutere. Smak og moteretninger skifter også i kunsten.

Etter siste stortingsvedtak er det klart at Eidsvollssøylen, skapt av Rasmussen, aldri kan bli noe nasjonalmonument. Men Stortinget har likevel en plikt til å ta vare på dette kunstverket. La oss ikke være smålåtne. Det sies i avisene at statsråden på nyåret allerede har hogd over to knuter, her har han muligheter til å hogge over nok en knute.

Av statsrådets svar forstår jeg at han føler et visst ansvar for monumentets lagring. Mener han at monumentet skal lagres for evigheten eller for en fullføring og reising på et senere tidspunkt.

Statsråd Einar Førde: «Eg finn det ikkje rett å gå inn i ein realitetsdebatt om dette spesielle kunstverket eller om forvaltning av kunstverk generelt. Eg var medlem av Stortinget den gongen dette vedtaket var gjort, og det vil framgå av referatet frå debatten den gongen at kunstverket var og er omstridt. Det eg som statsråd har å halde meg til, er at stortingsflertalets skjønn var eit anna enn det hr. Bohlin har gitt uttrykk for. Når eg returnerer denne saka til Stortinget, har det også ein heilt spesiell bakgrunn. Eg minner om at handsaminga sist gjekk føre seg på grunnlag av ei omhyggelig utgreiing frå Presidentskapet i Stortinget, så eg kan ikkje sjå på dette som ei vanleg departementssak. Det var også Stortinget som påla Kyrkje- og undervisningsdepartementet å sørge for ei forsvarleg lagring av monumentet. I ønsket om å få ei forsvarleg lagring lå det vel også ei vurdering.

Eg vil elles berre i tillegg seie at eg har heller ingen illusjonar om at denne saka ikkje vil dukke opp att. Men på nåværende tidspunkt ser eg det for min del ikkje rett å ta noe initiativ.»

Norges vei . . .

(Forts. fra side 10)

troppestyrene med det formål å besette byene Narvik, Trondheim, Bergen og Stavanger umiddelbart etter mineutleggingen. Denne var først bestemt å finne sted den 5. april og ilandsettingen av tropper i Narvik den 8. april.

Det er videre en kjensgjerning at tyskerne hadde nøyaktig rede på de vestalliertes planer på grunn av «lekkasjer» fra de mange hold som der skulle bestemmes, men de vestallierte ble ikke klar over de sterkt hemmeligholdte tyske motiltak. Riktignok sivet det noe ut om disse de siste par dagene, men dette ble bare betraktet som løse rykter av de ansvarlige. Ellers hadde de med sine overlegne sjøstridskrefter med letthet kunnet stoppe opp for tyskerne og tilføyet dem svære tap mens de ennå var underveis.

De vestallierte mente å være så overlegne i det aktuelle området at ikke tyskerne ville våge noen storoffensiv der, og dette sammen sendrektighet på grunn av en tungvindt beslutningsprosess med mange involverte gjorde at de kom for sent og for svakt.

Alt dette fremgår klinkende klart av forskjellige kilder. De tyske vil man jo ikke tro på, men man kan gå til engelske og franske.

Således får vi de forannevnte

Jeg ble ikke innbudt

Det har vært stort gravøl i Beograd. Regjerende fyrster, presidenter og regjeringssjefer fra høyst forskjellige land møtte fram for å vise Tito den siste ære. Det gjorde også Norges konge og statsminister.

Men blant alle disse gallakledte damer og herrer, var det én som man savnet, nemlig Jugoslavias lovlige statsoverhode, Kong Peter. Var han ikke inviter?

I alle fall her i Norge har det jo vært lagt meget stor vekt på troskap mot suveren og hans lovlige regjering. Ja, det har vært fremholdt som selve kriteriet på nasjonal holdning. Gjelder ikke det samme for Jugoslavene, inklusive avdøde marskalk Tito?

En som heller ikke var innbudt

Biblioteket

Mange lesere har sikkert spørsmål om INO's virksomhet, forslag til nye tiltak m.v. Vår telefon er til for å brukes, så ring gjerne Tlf. (02) 19 06 71. Kontortiden finner De på siste side. Utenom kontortiden kan korte beskjeder inntales på vår automatiske telefonsvarer.

indikasjoner klart bekreftet i bøkene «Stratégies et Norvéges» av François Kersaudy (Hachette 1977) og «Les Dessous de l'Expédition de Norvége» av Raymond du Pavillon» (Arthaud 1976). Sistnevnte spesifiserer endog i detalj hvorledes både de franske og de engelske styrker ble klargjort før den 9. april, og selv om de engelske styrker som først var tiltenkt operasjonen i Norge, var ført tilbake til Frankrike, var det nå andre som skulle til Norge.

Fra engelsk side kan man jo først og fremst holde seg til Churchills egne utsagn. Han har fremholdt at han fikk tyskerne provosert til å angripe Norge, og han erklærte seg tilfreds med at tyskerne var gått i «fellen». Han regnet jo, naturlig nok, med at de engelske styrkene med sine overlegne sjøstridskrefter lett skulle få overtaket i Norge, og så avskjære forbindelsene til Tyskland. Vi som hørte på London i april 1940, husker da også de seiersrike meldingene fra vest, at engelskmennene rykket ned gjennom Gulbrandsdalen og at det ikke ville være lenge før tyskerne var fordrevet. Sannheten var imidlertid en ganske annen.

Også av boken om den 2. verdenskrig skrevet av den kjente engelske krigshistoriker Liddell Hart fremgår kart at det var de vestallierte som var først ute med konkrete planer om angrep på Norge — også etter Finlands-krigens slutt. Han finner

(Forts. side 15)

IKKE SKYLDIG

Av BERTEL BRUN

1. Siden kapitulasjonen er det få ord som er brukt så meget som «rettsstaten Norge». Denne rettsstats første og største oppgave skulle være å utdele strenge, men rettfærdige straffer til oss «landssvikere». Man har også med jevne mellomrom vært oppmerksom på fordelene ved hurtige straffer.

Men dette «rettsoppgjør» som «rettsstaten» presterer er den rene *sjørøverjustis*. For å være sikker på å få oss dømt nekter myndighetene oss å lese juridisk litteratur, og de nekter oss assistanse av NS-jurister som er de eneste som har betingelser for å forsvare oss på den rette måten. Ennvidere foreskriver «landssvikanordningen» at dommerne skal velges blant folk som under okkupasjonen har vist en «uklanderlig nasjonal holdning». En ny måte å sette bukken til å passe havresekken på. Dessuten heter det, kan retten avskjære bevisføring som antas ikke å ha betydning for skyldsspørsmålet. D.v.s. at hvis tiltalte kommer inn på ting som virkelig er av betydning, vil det høyest sannsynlig resultere i at han blir klubbet ned. Disse bestemmelser tyder på usikkerhet og dårlig samvittighet hos dem som skal dømme for landssvik oss som har satt alt inn for å redde landet ut av den elendighet som andres lettsindighet hadde bragt det inn i. Slik som forholdene er, vil en «landssviker» som i retten skal svare for sine handlinger under okkupasjonen, ha små (eller ingen) sjanser overfor en skarpskodd, kynisk og (etter rettsreferatene å dømme) av og til sadistiske dommere.

Det er også drevet en utstrakt og uanstendig forhåndsprosedyre i pressen som har ført den store masse utenfor fengselet bak lyset og delvis forvirret begrepene hos en del av dem som sitter innenfor murene. Som toppen av alt kan også nevnes at til og med rettens folk har fått svake sjeler blant «landssvikere» til å erkjenne seg straffeskyldig ved å forespeile dem mildere dommer. Professor Skeie har god grunn til å si: «Det har aldri vært slik retsløshet i Norge som det er nå.»

For å få satt tingene på sin rette plass overfor seg selv og andre, bør alle «landssvikere» studere de problemer som foreligger.

Forholdene den 9.4.-40 og Quislings handlinger har for de fleste «landssvikere» vedkommende ingen betydning for deres straffeskyldighet, så mordet på Quisling skal ikke behandles her.

2. Under trontaledebatten i Stortinget i 1936 uttalte forsvarsminister Monsen at regjeringen var oppmerksom på den spente internasjonale situasjon, men at Norge hverken ville eller kunne

føre krig. Ved krigens utbrudd i 1939 erklærte Norge seg nøytral. En erklæring om å holde seg nøytral betyr at den nøytrale vil holde seg utenfor de krigførendes krigshandlinger, og at den skal behandle begge parter på samme måte.

Krenkelse av en nøytral suverenitet vil i alminnelighet samtidig være et begrep på den andre krigførendes interesser. En nøytral stat har derfor ikke bare rett, men også plikt til med makt å verge seg mot krenkelser av sin suverenitet. Avvergelse av nøytralitetskrenkelser skal etter folkeretten ikke oppfattes som fiendtlig handling.

Hvis den nøytrale ikke motsetter seg krenkelser av sin suverenitet fra den ene krigførendes side, har motparten rett til å forsvare sine interesser på den nøytrales område, og dete kan altså ikke oppfattes som fiendtlig handling mot den nøytrale. Slik var den situasjon som forelå 9.4.-40.

Norges nøytralitet var gjentagne ganger blitt krenket av England: bl.a. ved senkning av skib på norsk territorium — «Altmarkaffæren». P.g.a. disse krenkelser sendte Tyskland Norge en skarp advarsel om at Tyskland i tilfelle gjentagelser ville være nødt til å gripe inn. Den 5.4.-40 oppsa vestmaktene hensynet til Norges nøytralitet, og 8.4. la England ut miner på tre forskjellige steder på Norges kyst. Hensikten var å stanse den tyske skipsfart på Narvik. Dermed forelå det tilstrekkelig grunn for Tyskland, med folkeretten på sin side, å avverge det angrep på seg som denne minelegging, betød over norsk område.

Det kan dessuten være liten tvil om at Nygaardsvoldregjeringen hadde avtalt med England at de skulle besette Norge. Den tyske hvitbok som ble utgitt i 1940, og som gjenga fotokopier av de engelske invasionsplaner, beviste dette.

I en artikkelserie i «Friheten» høsten 1945 blir det påvist at Nygaardsvold-regjeringens merkelige «mobilisering» bare kan forklares ved at engelske tropper var ventet.

Det kan derved slås fast at Nygaardsvold-regjeringen ved lettsindig og ansvarsløs utenrikspolitikk selv hadde fremprovosert den okkupasjon som Tyskland fant nødvendig. Det er ofte blitt hevdet at Tyskland måtte ha planlagt okkupasjonen lang til i forveien. Faktum er at England gjentagne ganger krenket vår nøytralitet før Tyskland grep inn.

Vi kan derfor fastslå at Tysklands okkupasjon av Norge ikke var noen fiendtlig handling mot Norge, og at Nygaardsvold-regjeringen begikk en folkerettsstridig handling ved å erklære

Tyskland krig da det ville overta forsvaret av Norges nøytralitet som vi hverken ville eller kunne forsvare.

3. Felttoget i Norge våren 1940 sluttet med de siste norske styrkers kapitulasjon i Nord-Norge.

Den 9.6.-40 erklærte H. M. Kongen at krigen i Norge var slutt, men ville bli fortsatt på andre fronter, utenfor landets grenser.

Kongen og regjeringen reiste til England. Norge sto dermed overfor en situasjon som visstnok aldri tidligere har forekommet i verdenshistorien.

Om denne situasjon av noen er bedømt feil, er lett forståelig, og burde også være tilgjengelig. For oss «landssvikere» som etter den alminnelige mening, nå etterpå, har tatt feil, er det en trøst og støtte at landets øverste konstitusjonelle myndighet — nemlig Stortinget — med 96 mot 34 sa seg enig i denne oppfatning.

Det utvalg som ble oppnevnt for å forhandle med tyskerne sommeren 1940 — hvoriblant Berggrav og Paal Berg — og tilsluttet Stortinget uttalte at Nygaardsvoldregjeringen ikke kunne anerkjennes som Norges regjering og at H. M. Kongen var suspendert fordi de ved å oppholde seg utenfor landet var ute av stand til å utøve sine forfatningsmessige funksjoner.

Denne beslutning av Norges øverste konstitusjonelle myndighet kan ikke avsvettes selv om etterpåklokskapen nå er tilbøyelig til å betegne også det daværende stortings medlemmer som landssvikere.

Quislingregjeringens lovlighet må avgjøres med denne stortingsbeslutning som bakgrunn.

Folkeretten sier at den regjering som faktisk regjerer landet er landets regjering. Hvilken regjering som har vært Norges regjering under krigen, skulle det derfor ikke være tvil om. Man kan ikke regjere et land med sabotasje, mord, isfront og annen form for terror.

Regjeringsmakten må utøves, ro og orden må opprettholdes, kommunikasjonene må holdes i gang, mat må skaffes til befolkningen osv. I 1940 var Berggrav enig i disse synspunkter. Ellers hadde han neppe holdt sin berømte radiotale hvor han oppfordret til ro og orden og advarte sivile mot innblanding i krigen. At han fem år etterpå sier at han ikke mente noe med det, kan han ikke høres med.

Påstanden om at de «gode nordmenn», «patriotene», som har myrdet og plyndret norske borgere, brent og sprengt norske bedrifter «for å ødelegge Tyskland» mens «landssvikere» har

tillatt seg å beskytte dem, må derfor betraktes som en vits selv om den er dårlig og går ut over uskyldige. Grundig tenkning ville nok overbevise selv de argeste «tjueffrontmenn» om at sabotasje nettopp har fremprovosert represalier fra tysk side, hvilket Berggrav i 1940 også spådde.

4. De lover som anvendes under «rettsoppgjøret» er fortrinnsvis den alminnelige str.l.s. § 86 og «landssvikanordningen».

Av det foregående fremgår det at de nåværende «landssvikere» har vært i den lovlige regjeringens tjeneste, og derfor har all grunn til å anklage våre tidligere motstandere for landsforræderi. Men i de ovennevnte lovbestemmelser skal allikevel nærmere hensyn til forsvarets subsidiære påstander:

§ 86 foreskriver en minstestraft på tre år for «den som bærer våpen mot Norge eller en med Norge forbunden stat eller yter fienden bistand med råd eller dåd». D.v.s. for den som under samarbeide med fienden skader Norge.

Efter den alminnelige str.l. er betingelsen for straffeskyldighet at den tiltalte har handlet med forsett. For å kunne straffe må det foreligge både objektiv og subjektiv skyld, dvs.: Påtalemyndighetene må kunne bevise: a) at tiltalte med sine handlinger virkelig har båret våpen mot Norge m.m. eller har skadet landet, og b) at han har vært seg bevisst at hans handlinger har vært rettsstridige.

Hvis aktor ikke kan bevise dette, er tiltalte, hvis norsk rett skal anvendes, ikke straffeskyldig.

En annen sak er det at det ser ut til at myndighetene under dette «rettsoppgjør» snur opp ned på bevisbyrden.

Ad a) objektiv skyld:

Primært skulle tiltalen kunne avfeies med den påstand at Nygaardsvoldregjeringen ikke representerte Norge (konfr. pkt. 3), men da tiden ennå ikke er moden for en slik sannhetserkjenning fra myndighetenes side, kan en subsidiært påvise andre fakta: Punktet «bære våpen mot» gjelder først og fremst frontkjempere. Det er først etter kapitulasjonen opplyst av Nygaardsvoldregjeringen (i Norges navn?) inngikk forbund med Storbritannia den 28.5. 1944 (1941). Dette angår de første kontingenter til Waffen-SS. For den norske legions og senere avdelingers vedkommende kan det spørres: Har Nygaardsvoldregjeringen inngått forbund med Sovjetsamveldet eller andre stater utenom Storbritannia? Når er i tilfelle disse forbund inngått? Når er de blitt offentliggjort? Har du hatt kjennskap til disse forbund, og når fikk du det?

Punktet om å bære våpen anvendes også mot folk i vaktbataljonen, politi, hird (konfr. pkt. 3, siste del).

Ved tiltale for å ha bistått fienden med råd eller dåd er det en selvfølge at det må bevises at denne bistand har skadet landet. Da dette punkt har mest anvendelse på medlemskap i NS — fordi det i seg selv anses som samarbeide med fienden — må det avgjørende være om dette samarbeide har vært til skade for Norge, eller med andre ord at Norge har lidt mer p.g.a. NS' arbeid enn det ville ha gjort uten dette.

Det bør ikke være tvil om at NS har spart landet for uendelige offer og lidelser. Uten NS hadde tyskerne selv tatt over all siviladministrasjon, — departementene, fylker, politi — om dette sa fylkesmann Christensen i 1940 at det ville være en landsulykke. Vi har vanskelig for å bevise fordeler ved at NS har hatt styret under okkupasjonen, men det er som tidligere nevnt *aktor som skal bevise påstanden*. Riktignok har Høyesterett kjent for rett at NS var landskadelig, men Høyesterett har i dette som i meget annet under «rettsoppgjøret» overskredet sin kompetanse. Dette spørsmål kan ikke avgjøres på stående fot, men først etter grundig gransking. Et par momenter skal allikevel nevnes:

Direktør Rygh i Norges Bank sa i sin radiotale hvor han omtalte tyskernes inngrep i statskassen at:

«Videre inngrep ble forhindret p.g.a. motstand fra NS.»

Denne uttale faller sammen med Quislings om at han hadde spart landet for hundrevis av millioner, kanskje en milliard!

Videre kom generaldirektøren for NSB med rosende uttalelser til jernbanens personell for deres arbeid under krigen. Men ansvaret for at jernbanen var i drift, faller på NS. Og dette må uten tvil regnes som landsgavnlige — selv om 35% av trafikken var tysk.

Folkeretten sier, og det er dessuten en selvfølge at samarbeide med okkupasjonsmakten i og for seg ikke er landsforræderi.

Ad b) subjektiv skyld:

Det vil for de fleste «landssvikere» vedkommende være umulig å overbevise en domstol bestående av rettskafne menn om at tiltalte har gått inn i NS for å skade landet, og at han i så fall skulle hatt som motiv for forbrytelsen ønsket om personlig vinning.

For oss høres det helt sinnssvakt når vi tenker på alle offer, savn og terror i alle slags former som vi har vært utsatt for. Et fornuftig menneske kan vel

(Forts. neste side)

IKKE SKYLDIG

(Forts. fra forr. side)

vanskelig tenke seg mer enn ett motiv som er sterkt nok til å pålegge et menneske slike byrder, nemlig fedrelandskjærligheten.

Landssvikanordningen:

Denne blir av myndighetene betegnet som en amnestilov, men burde heller betegnes som *bondefangeranordningen*.

Som tidligere nevnt uttalte Stortinget 11.9. 1940 at Nygaardsvoldregjeringen ikke kunne anses som Norgee regjering, da den var utenfor landet og derfor ikke kunne utøve sine forfatningsmessige funksjoner. Dermed har Stortinget sagt at Nygaardsvoldregjeringen ikke hadde rett til å gi lover, og *landssvikanordningen er alene av den grunn ugyldig*.

For å bevise anordningens lovlighet, blir det henvist til «Elverumsfullmakten» av 9.4. 1940 til å utstede slike anordninger. *Denne påstand er en bevisst løgn*.

På Elverums-møtet ble det uttrykkelig sagt at fullmakten gjaldt den Grunnloven har rett til å gi — dvs. anordninger vedrørende toll og lignende. Det ble derfor sagt under møtet at fullmakten forsåvidt var unødvendig.

Det er klart at Stortinget har ingen grunnlovsmessig rett til å gi regjeringen større myndighet enn Grunnloven tilsier. Det var vel ikke tydelig for alle, men i det at Stortinget sommeren 1945 på nytt vedtok som lov «landssvikanordningen» ligger en underkjennelse av Nygaardsvoldregjeringens myndighet til å gi slike anordninger mens den var i utlandet.

Landssvikanordningen setter straffebestemmelser bl.a. for medlemsskap i NS etter 8.4.-40. Anordningen gis dermed fem års tilbakevirkende kraft. Dette strider mot Grunnlovens § 97, foruten at det strider mot all moral og rettsbevissthet å trekke et menneske til ansvar etter en lov som ikke eksisterte i gjerningsøyeblikket. Selv om en godtar Nygaardsvoldregjeringens vedtak av anordningen, får den tilbakevirkende kraft (den er datert 15.12.-44, og den er ikke offentliggjort i Norge før etter kapitulasjonen).

Det har bestandig vært praksis i norsk og alle andre sivilserte staters rettsvesen at en lov ikke er gyldig før den er offentliggjort. Dette ble i gamle dager gjort ved tinglysning; i nyere tid ved offentliggjørelse i «Lovtidende». Dette har man av nærliggende grunner ikke kunnet gjøre med «landssvikanordningen».

Det er mulig at anordningen er offentliggjort i England, men det kan ikke ha rettsvirkning for folk i Norge. Offentliggjørelse

ad illegal vei — hvilket myndighetene påberoper seg — kan selvsagt heller ikke ha rettsvirkning.

Det eneste retslige og moralske grunnlag for anvendelse av anordningen, er når tiltalte er funnet skyldig etter Strl. § 86 — altså når han er kvalifisert til minst tre års fengsel. En må være klar over at praksis i norsk rettsvesen har vært at en person som ikke har forbrudt seg tilstrekkelig til å idømmes vedkommende lov's minstestraff, er blitt svikanordningen blir resultatet at myndighetene oppnår å kunne straffe en hel del småsyndere som ellers ville gått fri både til tale og straff. Da straffen som frifunnet. Ved å anvende landsillegges etter landssvikanordningen som regel består i pengebøter og inndragning, blir resultatet legalisert tyveri eller bondefangeri!

5. Alle «landssvikere» spør stadig seg selv hva grunnen er til denne uhyrlige og urettferdige forfølgelse som de er offer for. Desto gåtefullere kan det synes når en må gå ut fra at myndighetene er klar over hvilken økonomisk og moralsk landsulykke *de* gjør seg skyldig i. Forfølgelsesvanviddet blant «de gode nordmenn» skyldes neppe bare den råtnete hat- og løgnpropaganda som hadde sitt utspring i London, men har sikkert dypere årsaker. Det er et velkjent fenomen at mennesket nødig vil innrømme sin skyld. Et menneske som har gjort noe galt, forsøker helt automatisk å skyve skylden fra seg og over på andre. Grunnlaget for det

«skyldkomplekset» har vi i det at hele folket er medskyldig i den utvikling som resulterte i skandalen den 9.4. 1940.

En annen del av skyldkomplekset kommer av folkets holdning *etter* 9.4. -40. Svært mange ansvarlige menn og kvinner var enig i Quislings aksjon 9.4.-40.

Dette viste seg ved alle de lojalitetserklæringer som ble gitt ham den første tiden. Utvalget som skulle forhandle med tyskerne og Stortinget ville neppe ha uttalt seg som de gjorde uten å ha følelsen av å ha folket bak seg. Først senere snudde stemningen seg og dermed kom skyldfølelsen fordi en hadde vært «illoyal» mot de «lovlige» myndigheter.

Dette psykologiske grunnlag blir nyttet i det storpoltiske og ideologiske spill. Ved Tysklands kapitulasjon ble det sagt fra BBC (med Israels røst) at legendedannelsen om Hitler og nasjonalsocialismen skulle forhindres.

Når disse overstatlige krefter er i sving, er det forståelig at NS skal være syndebygg for hele folket, og at myndighetene fremturer i den galskap som kalles landssvikoppgjøret.

For oss «landssvikere» er det utvilsomt en hard påkjenning at vi, i strid med Grunnlovens bestemmelser sitter i *skjerpet fengsel*, men vi vil være freidige og holde ut i bevisstheten om at våre landsmenn før eller senere blir nødt til å anerkjenne oss som de virkelige gode nordmenn.

Oslo kretsfengsel, Åkerbergvn.,
julen 1945
Bertel Brun

Norges vei . . .

(Forts. fra side 13)

det forøvrig utrolig freidig at engelskmennene og franskmennene tok med tyskernes angrep på Norge som anklagepunkt under prosessen i Nürnberg og kaller dette et av historiens fremste eksempler på hykleri.

I den senere tid er det jo også på norsk hold lekket ut noe om engelske agenter på avventing i Norge, men fremdeles er det viktige ting som blir holdt hemmelig etter undersøkelseskommisjonens arbeid. Trengs det hemmeligholdelse for at ikke Skodvins og andre «gode» nordmenns ensrettede og falske myter om tyskernes eneansvar for krigen i Norge skal bli gjort til skamme?

Det ville være høyst ønskelig å få både de to forannevnte franske bøker og likeledes boken «Les Responsables de la Seconde Guerre Mondiale» (Paul Ras-sinier, Nouvelles Editions 1967) oversatt til norsk.

Det ville være ønskelig om ungdommen av i dag kunne bli klar over hva som førte til Hitler, til tyskernes ønsker om igjen å få sine fratatte områder med tysk befolkning tilbake — og til de vestalliertes iherdige tilstrebelser for å hindre dette. For enhver pris. — Krigen i Norge ble jo bare et ledd i krigen som engelskmennene og franskmennene erklærte Tyskland med det påskudd at de skulle hjelpe Polen til å gjenvinne sin frihet. En hjelp som ikke kom hverken før eller senere.

Folk flest er ikke klar over hvor stor indoktrinering de har vært utsatt for i hele etterkrigstiden, og den pågår fortsatt.

Burde det ikke snart mane til ettertanke at vi alle fremdeles, og fullstendig uten tysk innvirkning, har truselen om krig mot Sovjet og kommunistisk barbari hengende over oss. — Og hvorfor har vi Nato og en opprustning som langt overstiger tidligere tiders?

En undrende

Dette til . . .

(Forts. fra side 12)

Og når det så gjelder dette med å være stortingsrepresentant, mener jeg *at Stortinget først og fremst skal være representativt for det norske folk*. Spørsmålet blir da om ikke også disse medborgere, med den fortid det her er tale om, *er representative for en ganske stor gruppe i vårt folk*, dersom vi nå ikke stiller oss altfor hellig an?»

Dette til eftertanke.

Observatør

NORSK RETSTIDENDE

og annen juridisk litteratur kjøpes.
Henv.: INO,
Postboks 924 Sentrum
Oslo 1
eller telefon (02) 19 06 71 i kontortid.

KOPISERVICE:

Fotostatkopier utføres hurtig og rimelig av yngre pensjonist. Bill. mrk. «Kvalitet».

HVEM KAN HJELPE MEG MED ET STED Å BO?

Bill. mrk. Ole Nilsen

LEDIG:

Verksted — kontor — eller leilighet

Bruks eller prydkunstnere, forlovet par eller unge ektefolk, kan få verksteds-kontorplass, kombinert med bolig. Leie kr. 360,- pr. mnd, Helst frontkjemper eller INO-folk.

Bill mrk. «Oslo»

ETT BÄTTRE SAMHÄLLE

skisseras i Curt Eiberlings diktsamlingar «Idealismens förtropper», «Vinationella», «Kampen mot nedåtsträvaren». 25,- sv.kr. pr. ex. Direkt från författaren. **Svenskt postgiro 93 14 62-6.**

JEG ER INTERESSERT:

Tyske militære kjøretøyer, radioutstyr m.m. samt instruksjonsbøker, blad og tidsskrifter, alt fra før og under krigen, kjøpes.
Rolf Enersvold, 2685 Garmo, Tlf. (062) 12 516.

SKREMMENDE BOK!

Send kr. 15,— i frimerker til INO og få tilsendt **Erik Haaests «Udyr — eller hvad?»** Boken handler om dødsstraffene i Danmark efter 1945. 170 sider. Illustrert.

INO, Boks 924 Sentrum, Oslo1

SKAL DU LESE ÉN BOK I SOMMER? — LES DENNE!

«Quislings gutt»

Av SIGURD SENJE

Utsendt av GYLDENDALS FORLAG

Hovedpersonen Per var «frontkjemper» på østfronten under krgen og forteller om dette til sønnen Pål, som er revolusjonær «ny-stalinist».

Hva er egentlig en forræder? En idealist? En revolusjonær? Det er kanskje ikke så enkelt å svare på som mange tror. Hvorfor ble Per og noen tusen andre «Quislings gutter» og hvorfor satte de livet inn på østfronten? Hvordan gikk det med dem etter krigen? Dette er noen av spørsmålene boka dreier seg om.

Sigurd Senje, som var «Kongens gutt» under krigen (og har skildret dette i andre bøker), har med «Quislings gutt» laget en dokumentarroman basert på samtaler med tidligere frontkjempere. Pris kr. 20,- fritt tilsendt ved forskudd. 5 eks. kr. 90,-. Innbundet. **Har dine barn, barnebarn, nevøer og nieser lest denne boken?**

Jeg bestiller eks av «QUISLINGS GUTT»

Andre bøker:

Navn:

Adresse:

Sendes INO, Postboks 924 - Sentrum, Oslo 1, Benytt postgirokonto nr. 5 15 02 89 eller bankgiro nr. 8041.07.02871.
BESTILLINGSTELEFON (02) 19 06 71 MANDAG OG TIRSDAG 10—14

Finn Jor bør lære seg tysk

Finn Jors og Aftenpostens merkværdige kommentarer til Herman Harris Aalls dagbøker fortsetter. Nå bebreides det Aall at han etter første verdenskrig engasjerte seg i arbeidet for å vise at Tyskland ikke alene hadde skylden for at krigen brøt ut. Noe så skammelig må en norsk folkerettslærd selvfølgelig ikke beskjefte seg med. Forræderi er det i alle fall, selv om ikke engang Jor greier å få det til at det var Hitlers ærend Aall den gang løp.

Ellers anbefaler vi Jor et nærmere studium av et oss nærstående sprog som heter tysk. Han påstår nemlig i artikkelen at Aalls arbeide skulle hemmeligholdes, tilsløres, og bringer som bevis sitatet «möglichst zu beschleunigen». Når denne kulturredaktør ikke engang vet at «beschleunigen» betyr å sette fart på og slett ikke å tilsløre, da bør han utvise en noe større grad av beskjedenhet enn hans vane er.

Send oss materiale

Oppfordringene om å sende inn bøker, tidsskrifter, aviser, merker o.l. til INO gir stadig resultater. Hver uke kommer det inn uhyre interessant materiale som representerer et verdifullt tilskudd til vårt bibliotek. Vi håper dette fortsetter. Lesere som sitter inne med materiale som kan være av interesse for oss, kan gjerne ringe tlf. (02) 19 06 71 i kontortiden.

BOKTJENESTEN

Bøkene nedenfor kan bestilles gjennom Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie (INO), postboks 924 - Sentrum, Oslo 1. Når betalingen følger bestillingen, skjer forsendelsen portofritt. I annet fall kommer porto og oppkravsgebyr i tillegg.

.... eks. Olaus Ulven: Lange skygger	kr. 20,-
.... » Trygve Engen: Jeg er ingen landssviker	» 20,-
.... » Håkon Meyer: Et annet syn	» 20,-
.... » Forbundet: § 104 Mere lys over rettsoppgjøret	» 10,-
.... » Astrid Berge: Hvem er du — dr. Paras?	» 30,-
.... » Justus Vericultur: Den norske kapitulasjon	» 10,-
.... » C.H.B. Benneche: Landssvikoppgjøret og meg	» 15,-
.... » Forbundet: Gi oss rettsstaten tilbake	» 5,-
.... » A. E. Hedem: Quo Vadis Norvegia	» 20,-
.... » Svein Halse: I forreste linje	» 40,-
.... » Frøde Halle: Fra Finland til Kaukasus	» 40,-
.... » A. E. Hedem: Statsmaktenes revolusjonære forhold til Grunnloven	» 10,-
.... » Arne Tellefsen: Når forsvaret forfaller	» 15,-
.... » O. Hedalen: Er det begått en skammelig urett mot en del av våre gode landsmenn	» 5,-
.... » Inst. för Offentlig och Internationell Rätt: Den norska rättsutvecklingen	» 40,-
.... » Kai Normann: Laubærkransen	» 20,-
.... » Erik Haaest: Udyr — eller hvad?	» 15,-
.... » Berner Hansen: Mannen bak søylen (om professor Wilhelm Rasmussen)	» 78,-
.... » Adolf Hoel: Universitetet under okkupasjonen	» 45,-
.... » Erling Ueland: Kommnetar til Gjelsvik: Hjemmefronten	» 50,-
.... » Erling Ueland: Kommentar til Alex Johnsons: Berggrav	» 30,-
.... » Odd Melsom: På nasjonal uriaspost	» 65,-
.... » Odd Melsom: Nasjonal Samling og fagorganisasjonen	» 80,-
.... » Gary Allen: Ingen tør kalde det sammensvergelse	» 48,-
.... » Sigurd Senje: Quislings gutt (om frontkjempere)	» 20,-
.... » Odd Melsom: Fra kirke- og kulturkampen under okkupasjonen	» 85,-

NAVN:

ADRESSE:

Ved betaling benytt postbirokonto nr. 5 15 02 89, bankgirokonto nr. 8041. 07.02871. Betalingen kan også sendes i frimerker.

Claus i dag:

Ny tromme- og dansestat

Den 18. april begynte den tidligere euro-afrikanske stat Rhodesia en ny tilværelse med eks-partisanlederen Robert Mugabe som statsminister.

Rhodesia — Afrikas næstrikkestat, der i årevis inoffisielt har eksportert landbruksvarer og industriprodukter til de afrikanske stater, som domineres af hel- og halvkommunistiske diktatorer (den centralafrikanske kejser Bokassa har jo abdicert) og hvor alt mere eller mindre er i opløsning — har allerede meldt sig på det internationale «bi-standskontor» med anmodninger om støtte.

Rhodesia hedder nu «Zimbabwe» — opkaldt efter en samling ruiner i provinsen Mashona-land nær Angolas grænse. Det nye styre hævder, at de er rester af en ældgammel afrikansk kultur.

Det er ikke uden humor — faktisk er de lige så afrikanske som slotet Kronborg.

Den engelske arkæolog Randall Mac Iver erklærede — støttet af sin tyske kollega Karl Mauch — at de sandsynligvis er bygget af semitter fra det sydlige Arabien i middelalderen

omkring en guldmine — som værn mod de vilde indfødte.

Udgravninger i begyndelsen af vort århundrede har klart indikeret, at det drejede sig om en højtstående arabisk kultur. Vore sorte brødre har aldrig beskæftiget sig med minedrift — så lidt som med videnskab, teknik, filosofi og litteratur. Først de hvide bibragte dem kendskab til skriftsprogets anvendelighed og andre praktiske færdigheder.

Den nye stat fejrer friheden med tromme- og dansefester, men glæderne varer næppe længe.

Det hvide mindretal, som hidtil har styret landet og gjort det til en mønsterstat efter europæisk forbillede, forudsætter at en borgerkrig lurer lige omkring hjørnet.

Der eksisterer nemlig ikke — som Danmarks Radios udsendte korrespondent Karen Lis Svarre berettede fra Salisbury — et «zimbabwiansk folk», men derimod 3 stammefolk, som hader hinanden af et godt hjerte.

De bekrigede hinanden til Cecil Rhodes i slutningen af det forrige århundrede holdt sit ind-

tog og pacificerede dem — med engelsk militær.

De tre stammer er kun enige om een ting: at de ikke kan udstå hinanden og ikke vil finde sig i nogen dominans fra de andre.

Robert Mugabe har intet godt i vente fra Josua Nkomos tilhængere — eller den detroniserede Abel Muzorewas.

Ifølge det seneste nummer af Newsweek holder den hvide befolkning en lav profil og møder det nye styre med isnende, høflig tavshed.

Man skal ikke have ørerne i maskinen.

Anderledes med de ca. 3 millioner der har fået de hvide herredømmet med sorte, som de sætter endnu mindre pris på.

Udenlandske interessegrupper — repræsenterende Kina, Sovjet, den internationale storkapital og Syd-Afrika — er allerede godt i gang med at fyre op under de interne stridigheder i landet, hvis fremtid — bogstavelig talt — er mere sort end nogensinde.

CLAUS

Norge til

Bjørnstjerne Bjørnson

Solskinn over den svarte muld!
Måtte du landet tenne!
Tindrende sol over akres gull ...
Når bondens låve er høstet full,
finnes du der kan hende?

Var du en vår som med fossenes sang
åpnet for stengte sluser?
Visst har jeg følt deg så mang en gang
når våren synger fra li og vang
og bekkene jublende bruser!

Underlig er det, men du er til
hvor gleden i hjertene brenner!
Underlig er det, i tiurens spill
noe av Bjørnson jeg kjenner:

— Landet, med vårbruddets mektige røst,
gjemt i de fattigste sinn ...
Du kommer og bringer de skuffede trøst,
du kommer med vårbrudd og vind ...

Hver eneste livsens skapende vår
du bringer oss solen igjen.
Vår dikter er kommet. Din stemme oss når.
Ja, Bjørnson! Her lever du enn.

KAI NORMANN

(Fra et week end-besøk på Aulestad en 17. mai i slutten av 1950-årene. Diktet ble innført i den gamle historiske gjestebok hvor så mange kjente kvinner og menn i årenes løp hadde satt sine navn.)

INO

Institutt for norsk okkupasjonshistorie

Boks 924 - Sentrum,
Oslo 1

Kontortid:

Mandag kl. 1000—1400

Tirsdag kl. 1000—1400

Onsdag kl. 1800—2100

Kontor:

Enerhaugsplassen 4,
Oslo 6

Tlf.: (02) 19 06 71

FOLK og LAND

All post bes adressert til:

Postboks 7157 - Homansbyen,
Oslo 3.

Kontoradresse: Enerhaugsplassen 4, Oslo 6. Tlf. (02) 19 06 71. Kontortid: Mandag kl. 10—14 og Tirsdag kl. 10—14 og onsdag kl. 18—21. Redaktøren treffes bare etter forutgående avtale.

Abonnementspriser: Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår. I nøytralt omslag: Tillegg kr. 5,— pr. halvår. Utenfor Skandinavia: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Bruk postgirokonto 5 16 45 04
Løssalg kr. 3,—

Annonsepris:
Kr. 0.70 pr. spalte mm. + MVA

Viking Boktrykkeri, Oslo